

महाराष्ट्र विधानपरिषद
दिवसाच्या कामकाजाचा क्रम
मंगळवार, दिनांक २ जुलै, २०१९
(सकाळी ९-३० ते ११-४५ वाजेपर्यंत)

लक्षवेधी सूचना — (म.वि.प. नियम १०१ अन्वये) —

(गुरुवार, दिनांक २७ जून, शुक्रवार, दिनांक २८ जून, व सोमवार, दिनांक १ जुलै, २०१९ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेल्या प्रलंबित लक्षवेधी सूचना) —

(१) सर्वश्री धनंजय मुंडे, हेमंत टकले, किरण पावसकर, आनंद ठाकूर, अॅड. राहुल नार्वेकर, सर्वश्री विक्रम काळे, सतिश चव्हाण, श्रीमती विद्या चव्हाण, सर्वश्री अनिकेत तटकरे, प्रकाश गजभिये, जगन्नाथ शिंदे, रामराव वडकुते, अरुणकाका जगताप, ख्वाजा बेग, अब्दुल्लाखान दुर्राणी, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **मुख्यमंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"सातारा जिल्ह्यातील कोरेगांव नगरपंचायतीमधील शांतीनगरमधील अंतर्गत बंदिस्त गटाराचे काम निकृष्ट दर्जाचे झाले असून या कामाची चौकशी करण्याबाबत तेथील संबंधित नागरीकांनी जिल्हाधिकारी, सातारा यांचेकडे तक्रार करणे, यासंदर्भात जिल्हाधिकारी यांनी कार्यकारी अभियंता महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण, जलव्यवस्थापन विभाग, सातारा, कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, सातारा व उपविभागीय अधिकारी, कोरेगांव उपविभाग, कोरेगांव यांचेकडून दिनांक १५ मे, २०१९ रोजी मागविणे, या कामावर तांत्रिक देखरेख करण्याची जबाबदारी कोरेगांव नगरपंचायतीची असताना त्यांनी कोणत्याही कामाची तपासणी करण्यात न येणे, अशा प्रकारच्या अनेक त्रुटी झाल्याचे आढळून येणे, तसेच गेल्यावर्षभरामध्ये स्वच्छता अभियान व इतर कामामध्ये झालेली चुकीची कामे, चुकीची बिले काढणे, अधिकारी, ठेकेदार व कार्हीचे असलेले संगनमत या बाबत जनतेत असलेली नाराजी, या कामाची पुन्हा एकदा चौकशी करून संबंधितांविरुद्ध कारवाई करण्याची होत असलेली मागणी, यावर शासनाने केलेली वा करावयाची उपाययोजना व शासनाची प्रतिक्रिया."

(सोमवार, दिनांक १ जुलै, २०१९ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेल्या प्रलंबित लक्षवेधी सूचना) — [अनुक्रमांक (२) ते (१२)] -

(२) श्री. चंदूभाई पटेल, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **मुख्यमंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"अकोला महानगरपालिका अंतर्गत गुंठेवारी कायद्या अस्तित्वात नसतानाही त्यांची अंमलबजावणी होणे, अकोला महानगरपालिका चे नगर रचनाकार यांनी आपल्या मनाप्रमाणे विविध ले आऊटला गुंठेवारी कायदा प्रमाणे मंजूरी देणे, रोजंदारीवर काम करणाऱ्या कनिष्ठ अभियंत्याची नगर रचना विभागाचा प्रमुख म्हणून नियुक्ती करणे, या कनिष्ठ अभियंत्याला कोणतेही अधिकार नसताना त्याने शहरातील विविध बांधकाम व्यावसायिक करणाऱ्या कंत्राटदारांना बांधकाम परवानगी देणे, त्यातुन करोडो रुपयाचा भ्रष्टाचार करत असल्याची तक्रार शहरातील लोकप्रतिनिधी, नागरीक, विविध सामाजिक संस्था व सामाजिक कार्यकर्ते यांनी वेळोवेळी महापालिका, शासनाकडे केली असणे, त्यावर कोणतीही कारवाही न होणे, अकोलामधील काही ठराविक बांधकाम व्यावसायिक यांना सोबत घेऊन शहरातील विकास आराखडा तयार असताना व विविध प्रकारच्या आरक्षणावर बांधकामाची परवानगी देण्यात येत असल्याचे निर्देशास येणे, त्यामुळे शहराचे स्वरूप विक्षिप्त होणे, शहरामध्ये गुंठेवारी कायद्याचा गैरवापर होऊन लाखो गोरगरीब लोकांना बांधकाम व्यावसायिक यांनी अनधिकृत बांधकामे करून घर विक्री केल्याची बाब समोर येणे, या कनिष्ठ अभियंत्याने करोडो रुपयांची मालमत्ता गैरव्यवहार करून कमावणे, यावर शासनाने तातडीने या कनिष्ठ अभियंत्याने मंजूर केलेले नकाशे रद्द करून एका समितीमार्फत या संपुर्ण प्रकरणाची चौकशी करण्याची नितांत आवश्यकता, याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

(३) श्री. रविंद्र फाटक, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **मुख्यमंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"वसई विरार महापालिकेच्या कंत्राटदारांनी पालिकेच्या हजारो कंत्राटी कामगाराचे आणि सरकारच्या कराचे तब्बल १२२ कोटी रुपये हडप केल्याचे नुकतेच माहे एप्रिल, २०१९ मध्ये उघडकीस येणे, उक्त महानगरपालिकेतील

कंत्राटदारांमार्फत कर्मचारी काम करत असल्याचे दाखवून बोगस कर्मचाऱ्यांच्या नावाने पगार आपल्या खिशात टाकण्याचा प्रकार महापालिका स्थापन झाल्यापासून सुरु असणे, तसेच कर्मचाऱ्यांना पालिकेत नोकरीचे आमिष दाखवून खात्यात आलेला पगार काढून पुन्हा स्वतःच्या खात्यात टाकणे, कंत्राटदारांनी सन २०१२ ते २०१८ पर्यंत कंत्राटी कामगारांना अर्धा पगार देऊन त्यांच्या पगारातील ९२ कोटी रुपये आणि सरकारचे कर न भरता २९ कोटी रुपये असे मिळून १२२ कोटी रुपये हडप केल्याचे उघडकीस येणे, याकडे शासनाचे होत असलेले अक्षम्य दुर्लक्ष, हजारो बोगस कर्मचारी दाखवून त्यांच्या नावाने पैसे उकळल्याप्रकरणी चौकशी करून यास जबाबदार असणाऱ्याविरुद्ध कडक कारवाई करण्याची नितांत आवश्यकता, याबाबत शासनाची प्रतिक्रिया व भूमिका."

- (४) **सर्वश्री विक्रम काळे**, सतिश चव्हाण, डॉ.सुधीर तांबे, सर्वश्री दत्तात्रय सावंत, किशोर दराडे, बाळाराम पाटील, कपिल पाटील, **वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील:-

"राज्यातील वरिष्ठ महाविद्यालयांना "कायम" विनाअनुदान तत्वावर परवानगी देण्यात येणे, राज्यशासनाने प्राथमिक, माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शाळांचा कायम शब्द काढण्याचा धोरणात्मक निर्णय घेणे, त्याप्रमाणे राज्यात कायम विनाअनुदान तत्वावर देण्यात आलेल्या वरिष्ठ महाविद्यालयांचा "कायम" शब्द काढावा, यासाठी शिक्षक लोकप्रतिनिधी व प्राध्यापक संघटनांनी शासनाकडे वारंवार पाठपुरावा करणे, आज्ञाद मैदान मुंबई येथे या प्रश्नासाठी धरणे आंदोलन सुरु असणे, तसेच उच्च व तंत्रशिक्षण अखत्यारीतील चित्रकला व फार्मसी महाविद्यालयांना ९० टक्के वेतन अनुदान सुरु असणे, उर्वरीत १० टक्के अनुदान देऊन ते १०० टक्के करावे, यासाठी वारंवार शासनाकडे मागणी करणे, यासाठी संबंधीत संचालकांनी शासनाकडे तसा प्रस्तावही पाठविणे, परंतु त्यावरती अद्याप कोणताही निर्णय न होणे, तसेच वरिष्ठ महाविद्यालयीन प्राध्यापकांना ७ वा वेतन आयोग लागू करणे, लागू करत असताना केंद्राप्रमाणे लागू केलेल्या शिफारशी न लावता राज्य शासनाने उच्च शिक्षण खात्यांतर्गत नेमलेल्या समितीच्या शिफारशी लागू करणे, त्यानुसार प्राध्यापकांवर अन्याय होणे, त्यामध्ये मोठ्या त्रुटी असणे,

याबाबत राज्यातील प्राध्यापकांनी आंदोलन करणे, याबाबत शासनाने केलेली वा करावयाची कार्यवाही."

- (५) **सर्वश्री हेमंत टकले**, धनंजय मुंडे, किरण पावसकर, आनंद ठाकूर, अॅड. राहुल नार्वेकर, सर्वश्री विक्रम काळे, सतिश चव्हाण, श्रीमती विद्या चव्हाण, सर्वश्री अनिकेत तटकरे, प्रकाश गजभिये, जगन्नाथ शिंदे, रामराव वडकुते, अरुणकाका जगताप, ख्वाजा बेग, अब्दुल्लाखान दुराणी, अनिल भोसले, **वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **ग्रामविकास मंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"शासनाने मेगाभरती अंतर्गत राज्यातील ३४ जिल्हा परिषदांमध्ये शेकडो पदांसाठी पद भरती करण्याचा निर्णय घेतला असून पद भरतीसाठी अर्ज करणाऱ्या उमेदवाराला ३४ जिल्हापरिषदेतील एकाच पदासाठी ३४ प्राधान्यक्रम द्यायचे असल्यास त्या उमेदवाराला १७ हजार रुपये भरावे लागत असल्याची गंभीर बाब नुकतीच उघडकीस येणे, शासनाच्या निर्णयात प्राधान्य किंवा पसंती क्रमासाठी पैसे आकारू नये असे नमूद केले असतांना देखील महापरिक्षा पोर्टल करून उमेदवारांची आर्थिक लूट सुरु केल्याची तक्रार उमेदवारांनी करणे, आधीच बेरोजगार असलेल्या गरीब उमेदवारांनी सरकारी नोकरी मिळेल या आशेपोटी अनेक उमेदवारांनी पाच ते दहा हजार रुपये खर्च करून अर्ज भरल्याची गंभीर बाब पुढे येणे, शासनाच्या दिनांक २४ ऑगस्ट, २०१७ मध्ये घेतलेल्या निर्णयानुसार प्रत्येक पदाचा केवळ एकच अर्ज भरता येईल व एकदाच परिक्षा शुल्क भरून ३४ जिल्हा परिषदेच्या पदांसाठी पसंती क्रम देता येणार असल्याची नमूद असल्याचे नमूद असतानासुद्धा प्रत्येक पदासाठी स्वतंत्र शुल्क भरावे लागत असल्यामुळे गरीब बेकार तरुणांमध्ये पसरलेला तीव्र असंतोष, यासंदर्भात चौकशी करून बेरोजगार तरुणांना न्याय मिळवून देण्याबाबत शासनाने केलेली वा करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

- (६) **सर्वश्री सतिश चव्हाण**, विक्रम काळे, **वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **वैद्यकीय शिक्षण मंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"राज्यात वैद्यकीय प्रवेशासाठी जात आणि प्रवर्ग आरक्षण असतानाही पुन्हा प्रादेशिक आरक्षण लादल्यामुळे मराठवाडा आणि विदर्भ विभागातील विद्यार्थ्यांवर मोठा अन्याय होत असणे, वैद्यकीय प्रवेशातील नियमबाह्य

७०:३० धोरणामुळे मराठवाडा व विदर्भातील गुणवत्ताधारक विद्यार्थ्यांवर होत असलेल्या अन्याया विरोधात विविध संघटना, सामाजिक संस्था व लोकप्रतिनिधी यांनी आंदोलनाचा इशारा देणे, मराठवाडा, विदर्भ व उर्वरीत महाराष्ट्रातील वैद्यकीय महाविद्यालयांच्या संख्येमध्ये प्रचंड तफावत असणे, वैद्यकीय महाविद्यालयात एमबीबीएस प्रवेशासाठी संपुर्ण महाराष्ट्रासाठी एकच गुणवत्ता यादी तयार करण्याची आवश्यकता, नीट परीक्षेत गुणवत्ता यादीत येऊन केवळ कोट्याच्या प्रादेशिक विभाजनामुळे गुणवंत विद्यार्थ्यांवर होत असलेला अन्याय, वैद्यकीय महाविद्यालयांची संख्या उर्वरीत महाराष्ट्रात २५, विदर्भात ९ तर मराठवाड्यातील फक्त ६ असल्याने जागांमध्ये सुद्धा मोठ्या प्रमाणात तफावत असणे, सन २०१५ पासूनच्या नीट परीक्षेत उत्तीर्ण झालेल्या विद्यार्थी आणि प्रवेशित जागा यांचे गुणोत्तर पाहिले तर मराठवाडा आणि विदर्भ विभागातील विद्यार्थ्यांवर अन्याय झाल्याचे स्पष्ट होणे, वैद्यकीय प्रवेशाच्या मराठवाड्यात ७५०, पश्चिम महाराष्ट्रात ३३३० व विदर्भात ११५० जागा असून मराठवाड्यातील ७५० जागांपैकी १५ टक्के जागा केंद्रासाठी राखीव व ३० टक्के जागा मराठवाड्याबाहेरील राज्यातील विद्यार्थ्यांसाठी राखीव असून मराठवाड्याच्या वाट्याला ७५० पैकी केवळ ४४६ जागा येणे, हा विषय मंत्रिमंडळाच्या बैठकीत घेण्यात येऊनसुद्धा शासनाने याबाबत कोणताही निर्णय न घेणे, मराठवाड्यावर सतत अन्याय होत असल्याने विद्यार्थी व पालकांमध्ये पसरलेला तीव्र असंतोष, या बाबतीत दिनांक १७ जुलै, २०१८ च्या अधिवेशनात चर्चा होऊन नविन वैद्यकीय महाविद्यालये उघडताना सुद्धा मराठवाड्यावर अन्याय होणे. मा.वैद्यकीय शिक्षण मंत्री, महोदय यांनी उस्मानाबाद येथे नवीन वैद्यकीय महाविद्यालय सुरु करण्याबाबत आश्वासन दिले असणे, परंतु त्यावर अद्याप कार्यवाही झाली नसणे, याकडे शासनाचे झालेले अक्षम्य दुर्लक्ष, याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व प्रतिक्रिया."

(७) डॉ. सुधीर तांबे, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे जलसंपदा मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"गोदावरी खोरे जल आराखडयास मंजुरी दिलेली असणे, या जल आराखडयानुसार अनेक व्यक्ती संस्थानी आक्षेप नोंदविलेले असणे, तथापि ते आक्षेप दुर्लक्षून नाशिक अहमदनगर जिल्ह्यातील पाणी वापराबद्दलचे निकष

चुकीचे लावणे, त्यामुळे एकंदरीत नाशिक नगर जिल्ह्यातील शेती उद्ध्वस्त होत चाललेली असणे, द्राक्षे, ऊस, डाळींब, कांदा हे राज्याच्या कृषिक्षेत्रात अत्यंत महत्त्वाचे योगदान देत असताना हे क्षेत्र पाण्याअभावी धोक्यात येऊन या भागातील शेतकऱ्यांना आत्महत्येची वेळ येऊ शकते, जल आराखडयात अंतर्भूत वळण जलसिंचन योजना कागदावरच असणे, पश्चिमेकडे वाहून जाणाऱ्या पाण्यावर महाराष्ट्राचा हक्क डावलून गुजरातमध्ये पाणी वळविण्याचा संशय जनतेत निर्माण होणे, या सर्व बाबी गंभीर असून या भागातील शेतकऱ्यांच्या मनांत प्रचंड भिती व संताप निर्माण झालेला असणे, यावर शासनाने करावयाची तातडीची कार्यवाही व प्रतिक्रिया."

- (८) **सर्वश्री जगन्नाथ शिंदे**, धनंजय मुंडे, हेमंत टकले, किरण पावसकर, अॅड. राहुल नार्वेकर, **वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे **अन्न व औषध प्रशासन मंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"संपूर्ण देशात ऑनलाईन औषध विक्रीस कायद्याने बंदी असताना, ऑनलाईन औषध विक्रीचे अनेक धोके औषध विक्रेता संघटनेने शासनाच्या वारंवार निदर्शनास आणून दिलेले असतानाही आजमितीस राज्यात विविध वाहिन्यांवर राजरोसपणे जाहिरात देऊन ऑनलाईन औषध विक्री चालू असणे, दिनांक २४ मे, २०१९ रोजी पिंपरी चिंचवड येथील विवेक तापकीर यांनी अॅमेझॉन या वेब पोर्टलवरून गर्भपाताच्या औषधांची (Unwanted Kit) कोणत्याही डॉक्टरांच्या प्रिस्क्रिप्शन शिवाय मागणी केली असता, त्यांना २९ मे, २०१९ रोजी कुरियर द्वारे गर्भपाताची औषधे Unwanted Kit (mifepristone Tablet & Misoprostol TabKit) Mankind Farma कंपनीची औषधे invoice no. IN-1209, invoice Date: 25/05/2019 द्वारे प्राप्त झाल्याची धक्कादायक बाब उघडकीस आलेली असणे, याबाबत श्री. विवेक तापकीर यांनी दिनांक ३० मे, २०१९ रोजी सहाय्यक आयुक्त, अन्न व प्रशासन विभाग, पुणे यांच्याकडे लेखी तक्रार दाखल केलेली असणे, यापूर्वीही अनेकदा अशाप्रकारे ऑनलाईन व बेकायदेशीरपणे राज्यात औषध विक्री झाल्याची बाब महाराष्ट्र राज्य केमिस्ट अँड ड्रुगिस्ट असोशिएशनने त्याच्या धोक्यांसह शासनाच्या निदर्शनास आणून दिलेली असणे, मात्र त्यावर वेळीच ठोस कारवाई झालेली नसल्याने राज्यात या बेकायदा ऑनलाईन औषध विक्रेत्यांनी धुमाकूळ घातलेला असणे, राज्यातील युवापिढीच्या व एकूणच नागरीकांच्या आरोग्याचा विचार करता अशा कंपन्यांवर तातडीने फौजदारी

स्वरूपाची कारवाई बंदी आणण्याची आवश्यकता, याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कारवाई, केलेली कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

- (९) श्री. नागोराव गाणार, प्रा. अनिल सोले, सर्वश्री गिरीशचंद्र व्यास, रामदास आंबटकर, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे कौशल्य विकास मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"राज्य शासनाच्या व्यवसाय प्रशिक्षण संचालनालयामध्ये (आयटीआय) सन २०१२-१५ या दरम्यान १०० कोटी रुपयांपेक्षा जास्त रक्कमेचा भ्रष्टाचार झाल्याची बाब तत्कालीन संचालक श्री. भुतांगे यांनी तक्रार केल्याचे निदर्शनास येणे, या तक्रारीच्या अनुषंगाने शासनाने दिनांक २९ नोव्हेंबर, २०१७ रोजी उद्योग विभागाचे तत्कालीन अतिरिक्त मुख्य सचिव यांची चौकशी समिती नेमल्याचे निदर्शनास येणे, सन २०१४ च्या पावसाळी अधिवेशनात ही बाब लक्षवेधीच्या माध्यमातून उपस्थित केली असल्याचे निदर्शनास येणे, विद्यमान वित्त मंत्री महोदयांनी तत्कालीन उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्र्यांकडे तक्रार केली असल्याची बाब निदर्शनास येणे, १०० कोटीच्या भ्रष्टाचारात संशयित प्रमुख आरोपी असलेली व्यक्ती सध्या संबंधित विभागाचे प्रभारी संचालक असल्याचे निदर्शनास येणे, उक्त प्रकरणाची निपक्षपाती चौकशी होण्याच्या उद्देशाने तत्कालीन कामगार मंत्री महोदयांनी त्यांच्या दिनांक २८ ऑगस्ट, २०१८ रोजीच्या पत्रान्वये सध्याच्या प्रभारी संचालकांना दिनांक २ एप्रिल, २०१८ पासून त्या पदावरून दूर करण्यात आल्याचे आदेश निर्गमित केले असणे, तथापि पुन्हा चार महिन्यांनंतर चौकशी अपूर्णावस्थेत असताना संचालक पदाचा कार्यभार देण्यात आल्याचे निदर्शनास येणे, सन २०१९ च्या अर्थसंकल्पीय अधिवेशनात सदर बाब प्रश्नाच्या माध्यमातून सभागृहात उपस्थित करण्यात आली असताना प्रभारी राज्यमंत्र्यांनी सभागृहात लेखी उत्तर देवू असे आश्वासित केले असल्याचे निदर्शनास येणे, सदरहू भ्रष्टाचारी संचालकांनी २०१७ ते २०१८ या कालावधीत ५० कोटीचे टुल्स बऱ्याच आयटीआयमध्ये आवश्यकता नसतानाही संबंधित प्राचार्यांकडून जबरदस्तीने मागणीपत्रक मागवून खरेदी केली असल्याची बाब व त्यामध्ये १० कोटींचा भ्रष्टाचार केला असल्याचे निदर्शनास येणे, संबंधित मंत्री महोदयांचे खासगी सचिव आणि संबंधित विभागाचे सचिव, संशयित भ्रष्टाचारी अधिकाऱ्यांना पाठीशी घालत

असल्याची बाब निदर्शनास येणे, आयटीआयच्या ऑनलाईन प्रवेश प्रक्रियेत करोडो रुपयांचा भ्रष्टाचार झाला असल्याचा अहवाल रायते समितीने दिनांक २८ डिसेंबर, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास दिला असताना व त्या प्रकरणात उपसंचालक श्री. योगेश पाटील हे दोषी असल्याचे सकृत दर्शनी सिध्द झाले असताना त्याच्यावर कोणतीही कार्यवाही न करता अथवा गुन्हा दाखल न करता त्यांना पाठीशी घालण्याचा विभागीय सचिव व संचालकांचा डाव, प्रस्तुत प्रकरणी आयटीआयचे संचालक, संबंधित विभागाचे सचिव, आयटीआयचे उपसंचालक व संबंधित तत्कालीन मंत्री महोदयांचे खासगी सचिव यांची चौकशी करून त्यांच्या विरुध्द कारवाई करण्याची व या मोठ्या प्रमाणावरील भ्रष्टाचारास उघड करण्याची आवश्यकता व त्याबाबत करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(१०) श्री. प्रविण दरेकर, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे गृहनिर्माण मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"केंद्र सरकारच्या गृहनिर्माण योजनेअंतर्गत आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांना ३१५ चौ.फू. क्षेत्रफळाचे घर देण्यात येते त्यानुसार झोपडपट्टी पुनर्वसन योजनेच्या (एसआरए) घरांच्या क्षेत्रफळाची मर्यादा २६९ चौ.फुटावरून वाढवून ३१५ चौ.फू. करण्याबाबत तसेच सध्या सुरु असलेल्या योजनांमधील घरांबाबत काय निर्णय घेण्यात यावा, याचा अभ्यास करण्याकरिता एक समिती नेमण्यात येणे, या समितीने तीन महिन्यांच्या आत अहवाल देण्याबाबत देण्यात आलेले आदेश, परंतु या समितीमार्फत केंद्राच्या धोरणाप्रमाणे घर देतांना फंजीबल एरियाबाबत शासनाची भूमिका काय आहे ? तसेच ज्या जागेवर ग्रीन झोन म्हणून आरक्षण आहे, परंतु त्या जागेवर गेल्या ३० ते ३५ वर्षांपासून अनेक नागरीक राहतात त्यावर आरक्षण असल्याने त्या ठिकाणी ही योजना राबविण्यात अनेक अडचणी येत असणे, या बाबीचा विचारही या समितीमार्फत करण्याची आवश्यकता, तसेच झोपडपट्टीमध्ये अनेक घरे एक अधिक एक अशाप्रकारे बांधली असून वरच्या मजल्यावरही नागरीक राहत असणे, परंतु या वरच्या मजल्यावर राहत असलेल्या रहिवाश्याला सर्व कागदपत्रे असूनही एसआरएमध्ये घर मिळण्याकरिता पात्र करण्यात न येणे, परिणामी या रहिवाश्यांमध्ये निर्माण झालेले असंतोष व संतापाचे वातावरण, याबाबत शासनाने केलेली व करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया व

भूमिका."

(११) श्री. विलास पोतनीस, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे शालेय शिक्षण मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"दहिसर येथील रुस्तम ट्रूपर्स शाळेने वार्षिक शुल्क न भरल्याने इयत्ता पहिलीतील सुमारे ३० विद्यार्थ्यांना शाळेतून काढून टाकल्याचा प्रकार घडलेला असणे, मुंबई महापालिकेत या प्रकरणाचे जोरदार पडसाद उमटलेले असणे, दरवर्षी १० टक्के फी वाढ करणे अपेक्षित असताना फी मध्ये तब्बल ४० टक्क्यांची भरमसाठ वाढ करून ५० हजार रुपये भरण्याची सक्ती केलेली असणे, मुंबई महापालिकेच्या शिक्षण विभागाने ही शुल्कवाढ नियमबाह्य असल्याचे सांगत शुल्क वाढ करू नका, असे परिपत्रक दिलेले असणे, या परिपत्रकाला केराची टोपली दाखवत रुस्तमजी शाळेच्या प्रशासनाने शुल्कवाढ कायम ठेवत, विद्यार्थ्यांनाच पोस्टाने दाखले पाठवून देणे, मुंबई महानगरपालिकेच्या सभांमध्ये याचे पडसाद उमटणे, दरम्यान, रुस्तमजी शाळा व्यवस्थापनाला वठणीवर आणण्यासाठी शाळेची मान्यता रद्द करावी, अशी मागणी नगरसेवकांनी करणे, संबंधित शालेय व्यवस्थापनाला अहवाल आणि कागदपत्रे सादर करण्याचे निर्देश देणे, त्यानुसार खर्चाचा ताळेबंद शाळेने सादर करणे, महापालिकेच्या शिक्षण विभागाने हा अहवाल अद्याप शासनाला सादर केलेला नसणे, मात्र रुस्तमजी शाळेची मान्यता रद्द करण्याची कार्यवाही सुरू करण्याचे निर्देश तत्कालीन शिक्षण मंत्री महोदयांनी शासनाला देणे, परंतु आजतागायत सदरहू शाळेची मान्यता रद्द झालेली नसणे, या शाळेवर कारवाई करण्यात प्रशासनाकडून हेतुपुरस्सर होत असलेली दिरंगाई, त्यामुळे पालक वर्गात पसरलेली तीव्र नाराजीची आणि असंतोषाची भावना, यास्तव सदर शाळेची मान्यता रद्द करण्याबाबत, तसेच मनमानी शुल्कवाढ करणाऱ्या संस्थांना जरब बसविण्यासाठी महाराष्ट्र शैक्षणिक संस्था शुल्क विनियमन विभागाला शुल्क मर्यादा निश्चित करण्याबाबत सूचना देण्याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही, उपाययोजना आणि शासनाची प्रतिक्रिया."

(१२) प्रा. जोगेन्द्र कवाडे, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे आदिवासी विकास मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"हलबा, हलबी जमातीच्या नागरीकांना जातीचे प्रमाणपत्र मिळण्यासाठी संबंधित अधिकारी हे अर्ज स्वीकारत नसणे, जातीचे प्रमाणपत्र

मिळण्यासाठी सन १९५० पूर्वीच्या रहिवासाच्या पुराव्याची मागणी करण्यात येत असणे, मा.उच्च न्यायालयाने अनेक निर्णय हलबा, हलबींना वैधता प्रमाणपत्र व सेवा संरक्षण देण्याबाबत दिलेले असताना तसेच कोष्टी (विणकर) हा त्यांचा धंदा असल्याबाबतचा निर्वाळा दिलेला असताना नाहक त्या समाजाविरुद्ध सर्वोच्च न्यायालयात एसएलपी दाखल करत असणे, सर्वोच्च न्यायालयाने आजपर्यंत जवळपास ७ प्रकरणांमध्ये शासनाच्या एसएलपी फेटाळलेला असतानाही नाहक उक्त जातीच्या जनतेची छळवणूक करणे, सदरहू जातीच्या अधिकारी व कर्मचाऱ्यांबद्दल असलेल्या आकसामुळे वरिष्ठांकडून जात वैधता प्रमाणपत्र सादर न केल्यास कारवाई करण्याची धमकी देण्यात येणे, मा.मुख्यमंत्री महोदयांसोबत झालेल्या बैठकीत हलबा, हलबींच्या समस्यांचे निराकरण करण्याकरिता बैठक आयोजित करण्यात आली होता त्यावेळी मा.मुख्यमंत्री महोदयांनी यावर लवकरात लवकर तोडगा काढतो असे आश्वासन दिलेले असणे, आश्वासन देऊनही अद्यापपर्यंत याप्रकरणी कोणताही तोडगा काढण्यात आलेला नसल्याने या समाजातील नागरीकांमध्ये पसरलेला तीव्र स्वरुपाचा असंतोष व संतापाची भावना, हलबा, हलबी जातीचा विणकर हा धंदा असल्याने तो मान्य करुन त्यानुसार त्यांना हलबा जातीचे प्रमाणपत्रे देऊन वैधता प्रमाणपत्रे देण्याची आवश्यकता व याबाबतची शासनाची भूमिका."

(१३) श्री. प्रकाश गजभिये, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **जलसंपदा मंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"भंडारा जिल्ह्यातील गोसीखुर्द प्रकल्पग्रस्तांच्या पुनर्वसनात अनेक समस्या असणे, बुडीत व बाधित क्षेत्राबाबतचे प्राथमिक सर्वेक्षण चुकीचे झाल्याने २४३.८३ तलांक मीटरच्या जलसाठयाने बरीच शेतजमीन आणि जवळपासच्या गावांना क्षती पोहचली होती तर २४५.५०० तलांक मीटरच्या जलसाठयाने बाधित गावांचे पुनर्वसनाची अजूनही कार्यवाही झाली नसणे, मौजा-पिंडकेपार या गावाचे मुळ जेएमआर मध्ये ७४ तर मौजा-खापरी रेहपाडे या गावाचे २६२ घरांचा प्रस्ताव असणे, मौजा-नेरला गावातील ७५ टक्के शेतजमीन बाधित होते परंतु गावठाण बाधित होत नाही मात्र या गावातील जवळजवळ ८० टक्के लोकांनी त्यांचे स्वेच्छा पुनर्वसन मागणीनुसार पाटबंधारे महामंडळाने या गावांचा स्वेच्छा पुनर्वसनाचा प्रस्ताव नियामक

मंडळाकडे पाठविला नसणे, श्री.अरविंद लेकरवाळे व शामदेव शिवरकर हे गोसीखुर्द प्रकल्पात मासेमारी करतांना अनधिकृत जलसाठ्याचे बळी पडले मात्र आतापर्यंत त्यांच्या कुटुंबियांना कुठलीच मदत मिळाली नसणे, गोसीखुर्द प्रकल्प दिनांक २६ फेब्रुवारी, २००९ ला राष्ट्रीय प्रकल्प म्हणून घोषित झाल्यामुळे या दिनांकास ज्या व्यक्तीचे वय १८ वर्षे पूर्ण झाले आहे, अशा वाढीव कुटुंबांना प्रकल्पग्रस्त घोषित करण्यात येऊन त्यांना वाढीव कुटुंब सदराखालील आर्थिक लाभ व इतर अनुषंगिक लाभ मिळण्याची मागणी प्रकल्पग्रस्तांकडून झाली असणे, बेरोजगार प्रकल्पग्रस्तांना त्यांचा व्यवसाय प्रकल्पनिहाय आवश्यक भांडवलासाठी ५ ते २५ लाख रुपये कर्ज मिळण्याची मागणी प्रकल्पग्रस्तांनी केली असणे, संपादित शेतजमिनीला कोर्टाच्या निर्णयाप्रमाणे अतिरिक्त आर्थिक मोबदला मिळण्यात यावा तसेच कलम १८ व २८ मधील प्रकरणे त्वरीत निकाली काढण्यात यावे व सध्या कोर्टाचे निर्णयाप्रमाणे मोबदला देणे शक्य होत नसेल तर बोनस स्वरूपात एक रक्कम ठरविण्यात येऊन प्रकल्पग्रस्तांना मिळण्यात यावी, अशी मागणी प्रकल्पग्रस्तांनी केली असणे, आपसी वादाने किंवा वारस हक्काने मोबदला न घेतलेल्या प्रकल्पग्रस्तांना वारसानुसार आर्थिक मोबदल्याची बरीचशी प्रकरणे सन २००१ पासून प्रलंबित असून मोबदला वाटप करतांना कुटुंबामधील एखादा वारस उपस्थित न झाल्यास त्या वारसाच्या हिश्याची रक्कम प्रलंबित ठेवून उर्वरीत रक्कम उपस्थित झालेल्या वारसांना वाटप करण्याची मागणी होत असणे, गोसीखुर्द प्रकल्पामुळे बाधित झालेल्या मच्छिमारांनाच गोसीखुर्द प्रकल्पाच्या बुडीत क्षेत्रात मासेमारीचे अधिकार देण्याची विनंती प्रकल्पग्रस्तांनी शासनास केली असणे, पर्यायी गावठाणसाठी संपादित करण्यात आलेल्या शेती खातेधारकांना प्रकल्पग्रस्त या व्याखेत बसवून प्रकल्पग्रस्तांप्रमाणे त्यांना सुध्दा प्रकल्पग्रस्तांचे पूर्ण लाभ मिळाला नसणे, संपादन करण्यात आलेल्या बाधित गावठाणाकरीता पर्यायी गावठाणामध्ये योग्य वेळी भुखंड उपलब्ध करून न दिल्याने नवीन घरे बांधतांना प्रकल्पग्रस्तांचे आर्थिक झाले असणे मात्र उशीरा भुखंड मिळालेल्या प्रकल्पग्रस्तांना आर्थिक मदत मिळाली नसणे, वाढीव कुटुंबांना प्रधानमंत्री घरकुल योजना व राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा योजना इत्यादीचे लाभ मिळाले नसणे, पूर्वी बाधित झालेल्या गावासाठी स्वतंत्र ग्राम पंचायत असतांना सुध्दा पर्यायी नवीन गावठाणात स्वतंत्र ग्राम पंचायत न देता

दुसऱ्या ग्राम पंचायतीस गावे जोडण्यात आलेली असल्याने प्रकल्पग्रस्तांमध्ये नाराजी असणे, याबाबत शासनाने केलेली वा करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

(१४) सर्वश्री रामराव वडकुते, धनंजय मुंडे, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे गृहनिर्माण मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"सर्वे क्र. ५६१ (पै) व १६५ (पै), जुहु या शासकीय जमीनीवर असलेल्या झोपडपट्टी पुनर्वसन योजनेचे परिशिष्ट तत्कालीन उपजिल्हाधिकारी (अति/निष्का) वांद्रे या पदावर कार्यरत असतांना श्री.हिकमत उढाण यांनी प्रमाणित केलेले असणे, जुहु बीच कॉर्पोरेशन या विकासकाने सदर योजनेचा प्रस्ताव झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरणास सादर केलेला असणे, सदर योजनेस आशयपत्र देण्यात आल्यानंतर सदर कॉर्पोरेशनमध्ये नव्याने भागीदार म्हणून श्री.हिकमत उढाण यांच्या पत्नी श्रीमती माया हिकमत उढाण यांनी सदस्यत्व स्विकारलेले असणे, शासकीय अधिकारी व कर्मचारी यांनी ते स्वतः किंवा त्यांच्या कुटुंबातील व्यक्ती कोणत्याही संस्थेचे भागीदार होते वेळेस शासनास कळविणे महाराष्ट्र नागरी सेवा नियमातील तरतुदीनुसार आवश्यक असणे, परंतु याबाबतची कोणतीही माहिती श्री.उढाण यांनी त्यांच्या विभागास अवगत केलेली नसणे, सदर झोपडपट्टी पुनर्वसन योजना पूर्ण झाल्यानंतर भागधारकांनी दहा फ्लॉट आपआपसात वाटून घेणे, त्यामध्ये जुहु येथील १४४.३६ चौ.फु. च्या दोन सदनिका ७४.८९ च्या टेरेससह व चार पार्किंगसह श्रीमती माया उढाण यांना वितरीत केलेल्या असणे, त्यानंतर श्री.हिकमत उढाण यांनी शासकीय सेवत असतांना केलेले अनेक गैरप्रकार दडपण्यासाठी शासकीय सेवेचा राजीनामा दिलेला असणे, श्री.उढाण हे उपजिल्हाधिकारी या पदावर असतांना अनेक गैरव्यवहार केलेले असणे, स्वतःची पत्नी भागीदार असलेल्या एस.आर.ए. योजनेचे परिशिष्ट-२ स्वतः हिकमत उढाण यांनी प्रमाणित केलेले असणे, या प्रकरणात भ्रष्टाचार झाला असल्याने सचिव गृहनिर्माण यांनी चौकशी समिती नेमून चौकशी करण्यासाठी मुख्य सचिवांना विनंती केलेली असणे, मुख्य सचिवांनी विभागीय आयुक्त, कोकण विभाग यांना सदर प्रकरणाची चौकशी करण्यासाठी प्रकरण सुपुर्द करणे, विभागीय आयुक्तांनी या प्रकरणाची चौकशी करून सदर अधिकाऱ्याने भ्रष्टाचार

केलेला असल्याने त्यांच्या विरुद्ध कारवाई करणेबाबत अहवाल विलंबाने सादर केलेला असणे, अहवाल शासनास प्राप्त होऊन अनेक वर्ष उलटली तरी या अधिकाऱ्याविरुद्ध विभागाकडून कोणतीही कारवाई करण्यात आलेली नसणे, श्री.हिकमत उढाण यांचा संपूर्ण सेवा कालावधी संशयास्पद असल्याने त्यांनी घेतलेल्या सर्व निर्णयाचे पुनर्विलोकन करून ते रद्द करण्याची व शासनाचे झालेले आर्थिक नुकसान त्याच्याकडून भरपाई करून घेण्याची आवश्यकता, या प्रकरणाची लाचलूचपत प्रतिबंधक विभाग, आर्थिक गुन्हे शाखा यांच्यामार्फत चौकशी करण्याची गरज, मात्र याकडे शासनाचे झालेले अक्षम्य दुर्लक्ष, शासनाने यावर करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(दुपारी १२-०० वाजता)

एक : प्रश्नोत्तरे -

(क) तारांकित प्रश्न.

(ख) तारांकित प्रश्नाची अधिक माहिती सभागृहाच्या पटलावर ठेवणे -

(१) मुख्यमंत्री : (क) "मुंबईतील सफाई कर्मचाऱ्यांच्या आरोग्याकडे महानगरपालिकेत होत असलेले दुर्लक्ष" या विषयावरील श्री.विजय गिरकर व इतर वि.प.स. यांचा तारांकित प्रश्न क्रमांक ३७९२ ला दिनांक १८ मार्च, २०१५ रोजी अनुपूरक प्रश्नोत्तराच्या वेळी दिलेल्या आश्वासनानुसार अधिक माहिती सभागृहाच्या पटलावर ठेवतील.

(ख) "बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या विविध कामांमध्ये झालेल्या गैरव्यवहाराबाबत" या विषयावरील श्री.शरद रणपिसे व इतर वि.प.स. यांचा तारांकित प्रश्न क्रमांक १५३४४ ला दिनांक १६ मार्च, २०१६ रोजी अनुपूरक प्रश्नोत्तराच्या वेळी दिलेल्या आश्वासन क्रमांक १०१ नुसार अधिक माहिती सभागृहाच्या

पटलावर ठेवतील.

(ग) "बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या विविध कामांमध्ये झालेल्या गैरव्यवहाराबाबत" या विषयावरील श्री.शरद रणपिसे व इतर वि.प.स. यांचा तारांकित प्रश्न क्रमांक १५३४४ ला दिनांक १६ मार्च, २०१६ रोजी अनुपूरक प्रश्नोत्तराच्या वेळी दिलेल्या आश्वासन क्रमांक १०३ नुसार अधिक माहिती सभागृहाच्या पटलावर ठेवतील.

(२) ग्रामविकास मंत्री : "राज्यात इंदिरा आवास योजनेची अंमलबजावणी करण्याबाबत" या विषयावरील प्रा.जोगेन्द्र कवाडे व इतर वि.प.स. यांचा तारांकित प्रश्न क्रमांक १६२३४ ला दिनांक १ एप्रिल, २०१६ रोजी अनुपूरक प्रश्नोत्तराच्या वेळी दिलेल्या आश्वासनानुसार अधिक माहिती सभागृहाच्या पटलावर ठेवतील.

दोन : कागदपत्रे सभागृहासमोर ठेवणे -

(१) मुख्यमंत्री : (क) "मुंबई शहरातील जून्या पाईपलाईनमुळे होणाऱ्या पाण्याची गळती" या विषयावरील श्री. विजय ऊर्फ भाई गिरकर व इतर वि.प.स. यांनी उपस्थित केलेल्या म.वि.प. नियम १०१ अन्वये लक्षवेधी सूचना क्रमांक १५९ बाबत दिनांक १४ मार्च, २०१६ रोजी दिलेल्या आश्वासनानुसार अधिक माहिती सभागृहाच्या पटलावर ठेवतील.

(ख) "मुंबई महानगरपालिकेकडून करण्यात येणाऱ्या रस्त्यांच्या कामात घोटाळा झाल्याची बाब उघडकीस येणे" या विषयावरील श्री. नारायण राणे, माजी वि.प.स. व इतर वि.प.स. यांनी उपस्थित केलेल्या म.वि.प. नियम १०१ अन्वये लक्षवेधी सूचना

क्रमांक १३८ बाबत दिनांक २८ जुलै, २०१६ रोजी दिलेल्या आश्वासनानुसार अधिक माहिती सभागृहाच्या पटलावर ठेवतील.

(ग) "कांदिवली (पश्चिम) येथील महावीर नगर येथे मुंबई महानगरपालिकेमार्फत उभारण्यात आलेल्या मंडईची दुरुवस्था होणे" या विषयावरील श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर व इतर वि.प.स. यांनी उपस्थित केलेल्या म.वि.प. नियम १०१ अन्वये लक्षवेधी सूचना क्रमांक ८२६ बाबत दिनांक १ ऑगस्ट, २०१७ रोजी दिलेल्या आश्वासनानुसार अधिक माहिती सभागृहाच्या पटलावर ठेवतील.

(घ) "मुंबईच्या घाटकोपर भागात सिध्दीसाई ही इमारत कोसळून १२ नागरिक मृत्यूमुखी पडणे" या विषयावरील श्री. धनंजय मुंडे व इतर वि.प.स. यांनी उपस्थित केलेल्या म.वि.प. नियम ९७ अन्वये अल्पकालीन चर्चेच्या संदर्भात दिनांक २६ जुलै, २०१७ रोजी दिलेल्या आश्वासनानुसार अधिक माहिती सभागृहाच्या पटलावर ठेवतील.

(२) महसूल मंत्री : "महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित, पुणे यांचा सन २०१७-२०१८ या वर्षाचा पंचावन्नावा वार्षिक अहवाल" सभागृहासमोर ठेवतील.

(३) वित्त मंत्री : (क) "भारताचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक यांच्या सन २०१७-२०१८ या आर्थिक वर्षाचे (१) सामान्य आणि सामाजिक क्षेत्र अहवाल (२) आर्थिक क्षेत्रावर अहवाल" सभागृहासमोर ठेवतील.

(ख) "शासनाच्या सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग व सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागांतर्गत संस्थांनी दिनांक १ एप्रिल, २०१८

ते दिनांक ३१ मार्च, २०१९ या कालावधीत घेतलेले कर्ज व त्यावरील व्याजास देण्यात आलेल्या हमी विषयीचे विवरणपत्र" सभागृहाच्या पटलावर ठेवतील.

(४) उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्री

(क) महाराष्ट्र विनाअनुदानित खाजगी व्यावसायिक शैक्षणिक संस्था [व्यावसायिक पदवी व पदव्युत्तर शिक्षक प्रशिक्षण अध्ययनक्रमांना (शिक्षणशास्त्र पदवी, शारीरिक शिक्षण पदवी, शिक्षणशास्त्र पदव्युत्तर पदवी, शारीरिक शिक्षण पदव्युत्तर पदवी) द्यावयाच्या प्रवेशाचे विनियमन] (सुधारणा) नियम, २०१९ प्रसिध्द करणारी अधिसूचना क्रमांक बीएड-४६१९ /प्र.क्र.७८/मशि-२, दिनांकित १४ जून, २०१९ सभागृहासमोर ठेवतील.

(ख) महाराष्ट्र विनाअनुदानित खाजगी व्यावसायिक शैक्षणिक संस्था (पूर्णवेळ व्यावसायिक विधि पदवीपूर्व पाठ्यक्रमांच्या प्रवेशाचे विनियमन) (सुधारणा) नियम, २०१९ प्रसिध्द करणारी अधिसूचना क्रमांक विधि-२०१९/प्र.क्र.७९/ मशि-२, दिनांकित १४ जून, २०१९ सभागृहासमोर ठेवतील.

(५) महिला व बाल विकास मंत्री

: "महाराष्ट्र राज्य बाल हक्क संरक्षण आयोग, मुंबई यांचा सन २०१५-२०१६ व सन २०१६-२०१७ या वर्षांचा स्वतंत्र लेखापरीक्षा अहवाल" सभागृहासमोर ठेवतील.

(६) उद्योग मंत्री

: "महाराष्ट्र लघु उद्योग विकास महामंडळ मर्यादित यांचा सन २०१६-२०१७ या वर्षांचा पंचावन्नवा वार्षिक अहवाल" सभागृहासमोर ठेवतील.

(७) ऊर्जा मंत्री

: "महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळ सूत्रधारी कंपनी मर्यादित यांचा सन २०१७-२०१८ या वर्षांचा तेरावा वार्षिक अहवाल" सभागृहासमोर ठेवतील.

(८) वस्त्रोद्योग मंत्री : "महाराष्ट्र राज्य यंत्रमाग महामंडळ मर्यादित, नवी मुंबई यांचा सन २०१७-२०१८ या वर्षाचा सेहेचाळीसावा वार्षिक अहवाल" सभागृहासमोर ठेवतील.

(९) गृहनिर्माण मंत्री : "महाराष्ट्र स्थावर संपदा नियामक प्राधिकरण, मुंबई प्राधिकरणाचे सन २०१७-२०१८ या वर्षाचे वार्षिक लेखे" सभागृहासमोर ठेवतील.

तीन : "लोकलेखा समितीचा "बासष्ठावा" व "त्रेसष्ठावा" अहवाल व चक्रमुद्रीत स्वरूपात "चौसष्ठावा" अहवाल सभागृहास सादर करणे."

चार : लक्षवेधी सूचनेवरील निवेदने सभागृहाच्या पटलावर ठेवणे. (जोडपत्र पहावे.)

पाच : विधानपरिषदेने संमत केलेल्या विधेयकाला विधानसभेची संमती व दोन्ही सभागृहांनी संमत केलेल्या विधेयकांना राज्यपालांची अधिसंमती मिळाल्याचे जाहीर करणे.

सहा : विनंती अर्ज सभागृहासमोर ठेवणे —

श्री.रामराव वडकुते, वि.प.स. : "राहेरा (ता.मोताळा, जि.बुलढाणा) येथील साठवण तलाव व रोहिनखेड गावामध्ये वाहणाऱ्या नलगंगा नदीवर सिमेंट बंधारा व विविध जलसंधारणाची कामे होत नसल्याबाबत" या विषयावरील विनंती अर्ज सभागृहासमोर ठेवतील.

सात : म.वि.प. नियम ९३ अन्वये सूचनांची निवेदने —

(क) (सोमवार, दिनांक १ जुलै, २०१९ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेल्या म.वि.प. नियम ९३ अन्वये सूचनांची प्रलंबित निवेदने) -

(१) श्री. हरिसिंग राठोड, वि.प.स. यांच्या पुढील निकडीच्या सार्वजनिक महत्वाच्या विषयावरील सूचना क्रमांक २३ वर मुख्यमंत्री निवेदन करतील:-

"जि.यवतमाळ येथील नगरपरिषदेच्या सफाई कामगारांचे वारंवार काम बंद आंदोलन होत असल्यामुळे जनता त्रस्त झाली असल्याबाबत."

(२) अॅड. हुस्नबानू खलिफे, सर्वश्री अशोक ऊर्फ भाई जगताप, रामहरी रुपनवर, शरद रणपिसे, आनंदराव पाटील, जनार्दन चांदूरकर,

वि.प.स. यांच्या पुढील निकडीच्या सार्वजनिक महत्वाच्या विषयावरील सूचना क्रमांक २४ वर मत्स्यविकास मंत्री निवेदन करतील:-

"रत्नागिरी जिल्ह्यात मत्स्य व सागरी विज्ञान विद्यापीठ स्थापन करणेबाबत."

(३) **सर्वश्री दत्तात्रय सावंत**, श्रीकांत देशपांडे, बाळाराम पाटील, किशोर दराडे, विक्रम काळे, **वि.प.स.** यांच्या पुढील निकडीच्या सार्वजनिक महत्वाच्या विषयावरील सूचना क्रमांक २५ वर **शालेय शिक्षण मंत्री** निवेदन करतील:-

"शिक्षक व शिक्षकेत्तर कर्मचारी यांच्या फंडाचे कपात झालेले पैसे विना अट मिळणेबाबत."

(ख) **म.वि.प. नियम ९३ अन्वये सूचनांची नियमित निवेदने -**

(१) **श्री.शरद रणपिसे**, **अॅड.हुस्नबानू खलिफे**, **वि.प.स.** यांच्या पुढील निकडीच्या सार्वजनिक महत्वाच्या विषयावरील सूचना क्रमांक ३८ वर **मुख्यमंत्री** निवेदन करतील:-

"टिटवाळा (जि.ठाणे) येथील बलाराम कार्पोरेशन आणि हरम्या डेव्हलपर्स या बांधकाम व्यावसायिकांनी गुंतवणूक केलेल्या ग्राहकांची आर्थिक फसवणूक केल्याबाबत."

(२) **श्री.कपिल पाटील**, **वि.प.स.** यांच्या पुढील निकडीच्या सार्वजनिक महत्वाच्या विषयावरील सूचना क्रमांक ३५ वर **मुख्यमंत्री** निवेदन करतील:-

"व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण विभाग, अमरावतीमध्ये अपंग कर्मचाऱ्यांच्या गटनिदेशक पदाच्या पदोन्नतीमध्ये शासन निर्णयाचा अवलंब न करता सेवाज्येष्ठ कर्मचाऱ्यांना डावलून सेवाकनिष्ठ व अपात्र कर्मचाऱ्यांना पदोन्नत्या देण्यात आल्याबाबत."

(३) **श्री.किरण पावसकर**, **वि.प.स.** यांच्या पुढील निकडीच्या सार्वजनिक महत्वाच्या विषयावरील सूचना क्रमांक ३६ वर **सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री** निवेदन करतील:-

"मुंबई-गोवा महामार्गाच्या चौपदरीकणाचे कामात मे. दिलीप

बिल्टकॉन व के.सी.सी या ठेकेदारांनी शासनाबरोबर केलेल्या करारातील अटी व शर्तीचे पालन न केल्याबाबत."

- (४) आर्कि. अनंत गाडगीळ, वि.प.स. यांच्या पुढील निकडीच्या सार्वजनिक महत्वाच्या विषयावरील सूचना क्रमांक ३७ वर उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्री निवेदन करतील:-

"मुंबई विद्यापीठाच्या बोगस कारभारामुळे कलिना कॅम्पसमधल्या युनिव्हर्सिटी डिपार्टमेंट ऑफ फिजिक्सच्या एमएससीच्या विद्यार्थ्यांना मार्कसिट १३ महिन्यांनंतर देण्यात आल्याबाबत."

- (५) श्री.बाळाराम पाटील, वि.प.स. यांच्या पुढील निकडीच्या सार्वजनिक महत्वाच्या विषयावरील सूचना क्रमांक ३४ वर ग्रामविकास मंत्री निवेदन करतील:-

"जिल्हा परिषदेच्या अंतर्गत असलेल्या शाळांमधील शिक्षकांच्या बदल्यांच्या ऑनलाईन प्रक्रियेत असलेल्या त्रुटीमध्ये सुधारणा करण्याबाबत."

आठ : म.वि.प. नियम १०१ — अ अन्वये विशेष उल्लेख — (असल्यास).

- मध्यंतर -

नऊ : शासकीय विधेयके —

- (क) विधानसभेने संमत केल्याप्रमाणे - विचार, खंडशः विचार व संमत करणे.

"सन २०१९ चे वि.स.वि. क्रमांक ५ - महाराष्ट्र ग्रामपंचायत आणि महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती (सुधारणा) (सुधारणा) विधेयक, २०१९"

विधेयक प्रवर समितीकडे पाठविण्याबाबत सर्वश्री धनंजय मुंडे, शरद रणपिसे, प्रकाश गजभिये, वि.प.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०१९ चे वि.स.वि. क्रमांक ५ - महाराष्ट्र ग्रामपंचायत आणि महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती (सुधारणा) (सुधारणा) विधेयक, २०१९ खालील सदस्यांच्या प्रवर समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त दोन महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

(१) ग्रामविकास मंत्री.	(२) श्री. धनंजय मुंडे, विरोधी पक्ष नेता तथा वि.प.स.
(३) श्री.शरद रणपिसे, वि.प.स.	(४) श्री.प्रसाद लाड, वि.प.स.
(५) श्री.हेमंत टकले, वि.प.स.	(६) श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, वि.प.स.
(७) श्री.सतिश चव्हाण, वि.प.स.	(८) अॅड.अनिल परब, वि.प.स.
(९) श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर, वि.प.स.	

-
- (ख) विधानसभेने संमत केल्यास - विचार, खंडशः विचार व संमत करणे.
- (१) "सन २०१९ चे वि.स.वि. क्रमांक १८ - महाराष्ट्र सहकारी संस्था (दुसरी सुधारणा) विधेयक २०१९"
  - (२) "सन २०१७ चे वि.स.वि. क्रमांक ६४ - महाराष्ट्र कृषि उत्पन्न पणन (विकास व विनियमन) (दुसरी सुधारणा) विधेयक, २०१७"
  - (३) "सन २०१८ चे वि.स.वि. क्रमांक ७७ - महाराष्ट्र सहकारी संस्था (चौथी सुधारणा) विधेयक २०१८"
  - (४) "सन २०१९ चे वि.स.वि. क्रमांक १३ - महाराष्ट्र महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण (सुधारणा) विधेयक, २०१९"
  - (५) "सन २०१८ चे वि.स.वि. क्रमांक २९ - महाराष्ट्र (लोकसेवकांची) विसंगत प्रमाणातील मालमत्ता सरकारजमा करण्याबाबत विधेयक, २०१८"
  - (६) "सन २०१९ चे वि.स.वि. क्रमांक ४१ - महाराष्ट्र स्थानिक प्राधिकरण सदस्य अनर्हता (सुधारणा) विधेयक, २०१९"
  - (७) "सन २०१९ चे वि.स.वि. क्रमांक ४२ - महाराष्ट्र भूमि मालकीहक्कदारी विधेयक, २०१९"
-

दहा : (सोमवार, दिनांक १ जुलै, २०१९ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेली म.वि.प. नियम २५९ अन्वये अंतिम आठवडा प्रस्ताव) — सर्वश्री धनंजय मुंडे, शरद रणपिसे, हेमंत टकले, रामहरी रुपनवर, जयंत पाटील अशोक ऊर्फ भाई जगताप, कपिल पाटील, प्रा. जोगेंद्र कवाडे, सर्वश्री सतीश चव्हाण,

अनिकेत तटकरे, चंद्रकांत रघुवंशी, किरण पावसकर, विक्रम काळे, अॅड. जनार्दन चांदुरकर, श्री. रामराव वडकुते, डॉ.सुधीर तांबे, श्रीमती विद्या चव्हाण, श्रीमती हुस्नबानू खलिफे, श्री. ख्वाजा बेग, आर्कि. अनंत गाडगीळ, सर्वश्री अमरनाथ राजुरकर, सुभाष झांबड, प्रकाश गजभिये, अॅड. राहूल नार्वेकर, सर्वश्री सतेज उर्फ बंटी पाटील, हरिसिंग राठोड, अब्दुल्लाखान दुराणी, आनंदराव पाटील, जगन्नाथ शिंदे, अमरिशभाई पटेल, मोहनराव कदम, आनंद ठाकूर, डॉ. वजाहत मिर्झा, **वि.प.स.** यांचा **म.वि.प. नियम २५९ अन्वये अंतिम आठवडा प्रस्ताव** –

"राज्यातील बिघडलेली कायदा सुव्यवस्थेची स्थिती व ती हाताळण्यात सरकारला आलेले अपयश, राज्यातील कृषि क्षेत्राच्या विकास दरात झालेली घसरण, राज्यातील दुष्काळी परिस्थिती, फसलेली कर्जमाफी, पीक विमा योजनेतल्या असंख्य त्रुटी, नवीन पीक कर्ज मिळण्यापासून वंचित राहिलेले शेतकरी, परिणामी गेल्या चार वर्षांपासून शेतकरी अस्मानी व सुलतानी संकटात सापडलेला असणे, या सर्व अडचणी दूर करून शेतकऱ्यांना मदत करण्याची आवश्यकता, भ्रष्टाचारमुक्त कारभाराचे अभिवचन देऊन सत्तेवर आल्यानंतर प्रत्यक्षात गेल्या पावणेपाच वर्षात विविध विभागांमध्ये उघडकीस आलेल्या घोटाळ्यांची सरकारकडून गांभीर्याने दखल घेतली न जाणे, काही घोटाळ्यांबाबत माननीय मुख्यमंत्र्यांनी सभागृहात व सभागृहाबाहेर चौकशीचे आदेश दिले असले तरी त्या प्रकरणांमधील चौकशीत हेतुपुरस्सर विलंब लावला जात असणे, तर काही घोटाळ्यांबाबत चौकशीची तयारीही सरकारने न दाखवणे, चौकशी लावलेल्या प्रकरणी चौकशीचे अहवाल तातडीने सभागृहासमोर ठेवण्याची तसेच ज्या प्रकरणात अद्याप चौकशी लावलेली नाही त्या प्रकरणात तातडीने चौकशी लावण्याची आवश्यकता, ताडदेव एम.पी.मिल एफएसआय घोटाळ्यात मा.लोकायुक्तांनी तत्कालीन गृहनिर्माण मंत्र्यांना दोषी धरल्यानंतरही सरकारकडून मा.लोकायुक्तांचा अहवाल आणि त्यावरील कृती अहवाल सभागृहाला सादर करण्यात आणि तत्कालीन गृहनिर्माण मंत्र्यांविरोधात फौजदारी गुन्हा दाखल करण्यात टाळाटाळ केली जाणे, या प्रकरणी तातडीने फौजदारी गुन्हा दाखल करण्याची आवश्यकता, नगरविकास विभाग व महसूल विभागातील उघड झालेले गैरप्रकार, महिला व बाल विकास विभागाचा उघडकीस आलेला मोबाईल खरेदी घोटाळा, आदिवासी विकास विभागाचा फर्निचर घोटाळा, सामाजिक न्याय विभागात घडलेला अपंग शाळा हस्तांतर घोटाळा, महिला व बाल कल्याण विभागाच्या टेक होम राशन योजनेत झालेला गैरव्यवहार, गृहनिर्माण व नगर विकास

विभागातील घोट्याळे, शासनाच्या बहुतांश योजना भ्रष्टाचारामुळे प्रभावित झाल्या असणे, लोकसभा निवडणुकीत मतदार यादीत झालेला घोळ, पुराव्याअभावी व वयोमानानुसार फोटोत पडलेल्या फरकामुळे, मतदान पावत्या नसल्यामुळे अनेक मतदार मतदानापासून वंचित राहणे, आधार कार्ड आधारीत मतदार याद्या तयार करण्याची आवश्यकता, ईव्हीएम मशीनद्वारे झालेलं मतदान व मतमोजणीत आढळून आलेली तफावत, बॅलेट पेपर पध्दतीने मतदान घेण्याची होत असलेली सर्वपक्षीय मागणी, सरकारच भ्रष्टाचाराला खतपाणी घालत असून भ्रष्टाचारान्यांना पाठीशी घालत असल्याबाबत जनमानसात निर्माण झालेली प्रतिमा, या सर्व प्रकरणांकडे शासनाचे झालेले अक्षम्य दुर्लक्ष, याबाबत शासनाने करावयाची उपाययोजना विचारात घेण्यात यावी."

अकरा : (क) (मंगळवार, दिनांक १८ जून, बुधवार, दिनांक १९ जून, गुरुवार, दिनांक २० जून, शुक्रवार, दिनांक २१ जून, सोमवार, दिनांक २४ जून, मंगळवार, दिनांक २५ जून, बुधवार, दिनांक २६ जून, गुरुवार, दिनांक २७ जून, शुक्रवार, दिनांक २८ जून, व सोमवार, दिनांक १ जुलै, २०१९ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेल्या म.वि.प. नियम २६० अन्वये प्रस्ताव) —

सर्वश्री सुरेश धस, विजय ऊर्फ भाई गिरकर, पृथ्वीराज देशमुख, गोपीकिसन बाजोरिया, सुजितसिंह ठाकुर, अॅड.अनिल परब, सर्वश्री निलय नाईक, नरेंद्र दराडे, रामदास आंबटकर, विप्लव बाजोरिया, श्रीमती स्मिता वाघ, सर्वश्री रविंद्र फाटक, गिरीशचंद्र व्यास, अरुणभाऊ अडसड, रामराव पाटील, चंदूभाई पटेल, प्रा.अनिल सोले, सर्वश्री प्रविण पोटे-पाटील, नागोराव गाणार, वि.प.स. यांचा म.वि.प. नियम २६० अन्वये प्रस्ताव —

"राज्यातील तालुक्यांमध्ये जून ते सप्टेंबर, २०१८ या कालावधीतील पर्जन्याची तूट, उपलब्ध असलेल्या भूजलाची कमतरता, दूरसंवेदन विषयक निकष, वनस्पती निर्देशांक, मृदू आर्द्रता, पेरणी खालील क्षेत्र व पिकांची स्थिती या सर्व घटकांचा एकत्रित विचार करुन या घटकांनी प्रभावित झालेल्या तालुक्यांपैकी १५१ तालुक्यांमधील १७,९८५ गावांमध्ये गंभीर/मध्यम स्वरुपाचा दुष्काळ शासनाने दिनांक ३१ ऑक्टोबर, २०१८ रोजीपासून घोषित केला असणे, त्यानंतरच्या कालावधीत १५१ तालुक्यांव्यतिरिक्त इतर तालुक्यांमधील ज्या महसुली मंडळामध्ये सरासरी पर्जन्यांच्या ७० टक्के पेक्षा कमी व एकूण पर्जन्यमान ७५० मि.मि. पेक्षा कमी झाले आहे अशा एकूण

२६८ महसूली मंडळांतील ५,०९० गावांमध्ये शासनाने दुष्काळ घोषित केला असणे तसेच, ९३१ गावांमध्ये दुष्काळ सदृश परिस्थिती जाहीर केली असणे, अशारीतीने राज्यातील एकूण ४१ हजार गावांपैकी तब्बल २९ हजार गावांमध्ये दुष्काळ असल्याचे निदर्शनास येणे, राज्यातील दुष्काळाचा सामना करण्यासाठी राज्याचे मदत व पुनर्वसन मंत्री यांच्या अध्यक्षतेखाली मंत्रीमंडळ उपसमिती गठीत करण्यात येणे, प्रत्येक जिल्हाधिकारी कार्यालयात टंचाई नियंत्रण व समन्वयासाठी स्वतंत्र कक्ष स्थापण्यात आला असणे, राज्यातील मोठे, मध्यम व लघु पाटबंधारे प्रकल्पाच्या जलाशयातील पाणीसाठा सन २०१८ च्या तुलनेत निम्मा किंवा त्याहूनही कमी असल्याची बाब निदर्शनास येणे, दुष्काळ घोषित केलेल्या किंवा दुष्काळ सदृश परिस्थिती घोषित केलेल्या गावांतील शेतकऱ्यांना शासनाकडून जमिन महसूलात सूट, सहकारी संस्थांच्या कर्जाचे पुनर्गठण, मोठ्या प्रमाणावर शेतकऱ्यांना पिक कर्जमाफी देण्यात येणे, शेतीशी निगडित कर्जाच्या वसूलीस स्थगिती, कृषीपंपाच्या चालू विज बिलात ३३.५ टक्के सुट देऊन अंदाजे रुपये ६७३.४१ कोटीची सवलत देण्यात आली असल्याचे निदर्शनास येणे तसेच, शालेय/महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांच्या परिक्षा शुल्कात माफी, रोहयो अंतर्गत कामांच्या निकषात काही प्रमाणात शिथिलता, आवश्यक तेथे पिण्याचे पाणी पुरविण्यासाठी टँकरचा वापर, टंचाई जाहीर केलेल्या गावात शेतकऱ्यांच्या शेतीच्या पंपाची विज जोडणी खंडीत न करणे, विज थकबाकी न भरल्याने बंद करण्यात आलेल्या ३,३२० पाणीपुरवठा योजना पुन्हा सुरु करण्यात येणे, इ. धोरणात्मक निर्णय करून दुष्काळग्रस्त शेतकऱ्यांना या-ना-त्या माध्यमातून मदत करण्याचा शासनाचा प्रयत्न, राज्यात १,२६४ ठिकाणी चारा छावण्या सुरु करण्यात येणे व त्यात सुमारे १० ते ११ लाख जनावरे असणे, चारा छावण्यांसाठी औरंगाबाद विभागीय आयुक्तांना १११ कोटी, पुणे विभागीय आयुक्तांना ४ कोटी व नाशिक विभागीय आयुक्तांना ४७ कोटींचा निधी वितरित करण्यात आला असल्याची बाब निदर्शनास येणे, चारा छावण्यांच्या ठिकाणी तात्पुरती स्वच्छतागृहे उभारण्यात येणे, चारा पिकाच्या लागवडीसाठी शेतकऱ्यांना २५ हजार क्विंटल बियाणांचे वितरण करण्यात येणे व त्यातून ५८ हजार हेक्टर क्षेत्रावर चारा पिकाची लागवड करण्यात आल्याने एकूण ३० लाख मेट्रिक टन चान्याचे उत्पादन झाले असणे, दिनांक १५ मे, २०१९ पासून चारा छावणीतील

जनावरांच्या अनुदान दरामध्ये वाढ करुन मोठया जनावरांसाठी प्रतिदिन रुपये १००/- व लहान जनावरांसाठी प्रतिदिन रुपये ५०/- हा वाढीव दर लागू केला असणे, चारा छावणीत दाखल झालेल्या जनावरांच्या उपस्थितीसाठी आठवड्यातून स्कॅनिंग करण्याचा निर्णय घेण्यात आला असणे, टँकर मंजुरीचे अधिकार उपजिल्हाधिकारी यांना व चारा छावणी मंजूर करण्याचे अधिकार जिल्हाधिकारी यांना देण्यात आले असून मागणी होताच ताबडतोब टँकर व चारा छावणी मंजूर करण्यात येत असल्याची बाब निदर्शनास येणे, सद्यःस्थितीत २८,५२४ गावांमध्ये दुष्काळ/दुष्काळ सदृश परिस्थिती घोषित करण्यात आली असणे व त्याअनुषंगाने १७,९८५ गावांना दुष्काळी अनुदान वाटप करण्यात आले असणे व उर्वरित १०,५३९ गावांना वर उल्लेखित इतर ८ सुविधा लागू करण्यात आल्या असल्याचे निदर्शनास येणे, दुष्काळबाधित शेतकऱ्यांना कृषी विषयक मदत वाटप करण्यासाठी केंद्र शासनाकडून रुपये ४,७१४ कोटी रुपयांची मदत मंजूर करण्यात आली असणे, राज्यातील एकूण ६८,३०,८६५ शेतकऱ्यांना रुपये ४,५०८ कोटी रकमेच्या मदतीचे वाटप करण्यात आले असल्याचे निदर्शनास येणे, राज्यातील शेतकऱ्यांची थकित विद्युत देयके असल्याने बंद असलेल्या पाणी पुरवठा योजनांची विद्युत जोडणी पुर्ववत करण्याकरिता शासनाकडून विद्युत देयके अदा करण्यात येणे व त्यापोटी मार्च, २०१९ अखेरपर्यंत रुपये १३२.३० कोटी इतका निधी खर्च झाला असणे, महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजनेंतर्गत राज्यात दिनांक ११ मे, २०१९ रोजी संपलेल्या आठवडयामध्ये एकूण ३६,६६० कामे चालू असून त्यावर ३,४०,९५२ इतकी मजुरांची उपस्थिती असल्याचे निदर्शनास येणे, चारा छावण्यांमधील पशुधनाची नोंदणी करुन पशुधनाच्या संख्येची दैनंदिन नोंद ठेवण्यासाठी अॅन्ड्राईड मोबाईलवर आधारित प्रणालीचा वापर अनिवार्य करण्याचा निर्णय शासनाकडून घेण्यात येणे व शौर्य टेक्नोसॉफ्ट प्रा.लि. या संस्थेने तयार केलेली प्रणाली विनाशुल्क उपलब्ध करुन देण्यात येणे, या संस्थेमार्फत सदर प्रणालीचा वापर करण्याबाबतचे एक दिवसीय प्रशिक्षण चारा छावणी चालकांचे पर्यवेक्षक/कर्मचारी तसेच महसूल विभागातील कर्मचारी यांना जिल्हास्तरावर उपलब्ध करुन देण्यात येणे, चारा छावण्यांमध्ये दाखल होणाऱ्या पशुधनांची रोगप्रतिकारक शक्ती व उत्पादन क्षमता कायम राहण्याकरिता त्यांना देण्यात येणाऱ्या हिरवा चारा, ऊसाचे

वाडे, ऊस इ. खाद्याच्या प्रमाणात वाढ करून मोठ्या जनावरांकरिता १८ कि.ग्रॅ. याप्रमाणे व लहान जनावरांकरिता ९ कि.ग्रॅ. याप्रमाणे खाद्याचे प्रमाण सुधारित करण्यात आले असणे, राज्यात प्रथमच शेळ्या-मेंढ्यांसाठी छावणी सुरु करण्याचा तसेच राज्यातील दुष्काळी भागात सुरु असलेल्या चारा छावण्यांमधील जनावरांसाठी टँकरने पाणी देण्याचा निर्णय मंत्रीमंडळ उपसमितीने दिनांक ३० मे, २०१९ वा त्यासुमारास घेतला असणे, सद्यःस्थितीत राज्यात ६,२०९ टँकरच्या माध्यमातून ४,९२० गावे आणि १०,५०६ पाड्यांवर पाणी पुरवठा केला जात असणे, राज्यात पिक विम्याच्या भरपाईपोटी आतापर्यंत ३४ लाख शेतकऱ्यांना २२ कोटी रुपयांचे वाटप करण्यात आले असल्याची बाब निदर्शनास येणे, मागील ४ वर्षात ४ कोटी ७२ लाख शेतकऱ्यांना १४,७७३ कोटी रुपये इतकी भरीव नुकसान भरपाई दिली असल्याचे निदर्शनास येणे, कापूस व धान पिकांवरील किडीमुळे नुकसान झालेल्या शेतकऱ्यांना पिक विमा योजनेशिवाय ३,३३६ कोटी रुपयांची भरपाई शासनाकडून दिली असल्याची बाब निदर्शनास येणे, पालकमंत्री व जिल्हाधिकारी यांच्या अध्यक्षतेखाली जवळपास सर्व जिल्ह्यांमध्ये आढावा बैठकांचे आयोजन करून दुष्काळ नियंत्रणाचे कार्य युध्द पातळीवर सुरु असणे, जिल्हा, उपविभाग व तालुका स्तरावर क्षेत्रीय कर्मचारी प्रशिक्षणांचे व पेरणीपूर्व मशागती व तयारीबाबत विविध पिकांच्या शेतीशाळांचे आयोजन करण्यात येणे, दिनांक २४ मे ते ८ जून, २०१९ या कालावधीत उन्नत शेती, समृद्ध शेतकरी अभियान राबविण्यात येणे, कृत्रिम पाऊस निर्माण करण्याच्या दृष्टीने होत असलेला प्रयत्न, तूर्तास पेरणी न करण्याबाबत आतापर्यंत जवळपास एक लाखाच्या वर शेतकऱ्यांना एसएमएसद्वारे सूचना करून बियाणे वाया जाऊ नये म्हणून खबरदारी घेण्यात येऊन खरीपाचे नियोजन करण्याचा प्रयत्न इ. दुष्काळ निवारणार्थ शासनाकडून गांभीर्याने करण्यात आलेल्या उपरोक्त उपाययोजना व कार्यवाही विचारात घेऊन त्याअनुषंगाने करावयाची कार्यवाही."

- (ख) (गुरुवार, दिनांक २० जून, शुक्रवार, दिनांक २१ जून, सोमवार, दिनांक २४ जून, मंगळवार, दिनांक २५ जून, बुधवार, दिनांक २६ जून, गुरुवार, दिनांक २७ जून, शुक्रवार, दिनांक २८ जून, व सोमवार, दिनांक १ जुलै, २०१९ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेल्या म.वि.प. नियम २६० अन्वये प्रस्ताव) —

सर्वश्री धनंजय मुंडे, शरद रणपिसे, हेमंत टकले, रामहरी रुपनवर, जयंत पाटील, अशोक ऊर्फ भाई जगताप, कपिल पाटील, प्रा. जोगेंद्र कवाडे, सर्वश्री सतीश चव्हाण, विक्रम काळे, चंद्रकांत रघुवंशी, किरण पावसकर, जनार्दन चांदुरकर, रामराव वडकुते, डॉ.सुधीर तांबे, श्रीमती विद्या चव्हाण, श्रीमती हुस्नबानू खल्लिफे, श्री.ख्वाजा बेग, आर्कि. अनंत गाडगीळ, सर्वश्री अमरनाथ राजूरकर, सुभाष झांबड, प्रकाश गजभिये, अॅड. राहूल नार्वेकर, सर्वश्री सतेज ऊर्फ बंटी पाटील, हरिसिंग राठोड, अब्दुल्लाखान दुर्गाणी, आनंदराव पाटील, जगन्नाथ शिंदे, अमरिशभाई पटेल, मोहनराव कदम, आनंद ठाकूर, डॉ. वजाहत मिर्झा, **वि.प.स. यांचा म.वि.प. नियम २६० अन्वये प्रस्ताव —**

"संपुर्ण महाराष्ट्र, विशेषतः मराठवाडा १९७२ पेक्षाही भीषण दुष्काळात भरडला गेला असणे, पहिल्या पहाणी अहवालानुसार १८० तालुक्यात गंभीर दुष्काळ असल्याचे निदर्शनास आल्यानंतरही केंद्रीय दुष्काळी संहितेनुसार फक्त १५१ तालुक्यात दुष्काळ जाहीर होणे, त्यानंतर राज्याच्या निकषानुसार २६८ मंडळात व ५४४९ गावात मध्यम व गंभीर दुष्काळ जाहीर केला जाणे, राज्यातील दुष्काळी परिस्थिती सर्वसाधारणपणे सारखीच असताना सरसकट आणि एकाच वेळी दुष्काळ जाहीर न केल्यामुळे दुष्काळी उपाययोजना सुरु करण्यात अक्षम्य कालापव्यय झाला असणे, मराठवाड्यात दुष्काळाची तीव्रता सर्वाधिक असणे, दुष्काळामुळे पेरणीसाठी केलेली हजारो कोटी रुपयांची गुंतवणूक वाया गेलेली असणे, दुष्काळी परिस्थितीत पिण्याच्या पाण्यासाठी शासन स्तरावरून टँकर, नादुरुस्त योजनांची दुरुस्ती, नवीन पाणी पुरवठा योजना वा अन्य उपाययोजना वेळीच न झाल्यामुळे दुष्काळग्रस्तांना, जनावरांना आणि विशेषतः माय-भगिनींना अतोनात त्रास सहन करावा लागला असणे, दुष्काळ जाहीर झाल्यानंतर तब्बल ८ महिन्यांनंतर चारा छावण्या सुरु झाल्यामुळे मधल्या कालावधीत हजारो पशुधनाची हानी झाली असणे, अद्यापही चारा छावण्यांची मागणी असणे, सुरु असलेल्या चारा छावण्यांचे अनुदान प्रलंबित असणे, चारा छावण्यात आरोग्य सुविधेच्या दुष्काळामुळे जनावरांचा जीव धोक्यात आला असणे, पाणीपुरवठा, जनावरांसाठी चारा, हाताला काम, विशेष आरोग्य सेवा आणि जाहीर केलेल्या अन्य दुष्काळी उपाययोजनांचा पुरता बोजवारा वाजल्यामुळे काही दुष्काळग्रस्तांवर नक्षली होण्याची परवानगी मागण्याची

वेळ सरकारने आणली असणे, जाहीर करण्यात आलेली एनडीआरएफ वा एसडीआरएफची मदत अद्याप लाखो शेतकऱ्यांना मिळालेली नसणे, राज्यातील शेतकरी आत्महत्यांचे सत्र अद्याप सुरु असणे, दुष्काळी भागात शेतमजुरांना रोजगार हमी योजनेअंतर्गत रोजगाराची व शेतीची कामे देणे आवश्यक असतांना त्यासंबंधी शासनाने कोणतेही नियोजन केले नसणे, सातत्याने गेल्या चार वर्षात अस्मानी आणि सुलतानी या दुहेरी संकटात असताना या वर्षीच्या हंगामात उत्पन्न मिळेल या एकाच आशेवर शेतकरी वर्ग असणे, बियाणे व पेरणीपूर्व मशागतीच्या अनुदानासाठी रोख मदतीची मागणी करून सुध्दा सरकारने त्याकडे जाणिवपूर्वक कानाडोळा केला असणे, दुसऱ्या बाजूला जाहीर केलेल्या कर्जमाफीपासून लाखो शेतकरी वंचित राहिल्यामुळे बँका तेरा टक्के दंडनीय व्याजाची आकारणी करत असणे, तसेच एनपीअेचा बागुलबुवा पुढे करून बँका चालू हंगामासाठी पीक कर्ज देण्यास स्पष्ट नकार देत असणे, गेल्या ३ महिन्यात अनेक वेळा सोसाट्याच्या वाऱ्यासह, गारपीट, वीज कोसळून फळबागा, इतर पिके आणि घरांचे प्रचंड नुकसान व जीवितहानी झालेली असणे, तथापि, अद्यापही शासनाने नुकसानभरपाई जाहीर न करणे, बोंडअळी, तुडतुडा रोगाची वर्ष-दोन वर्षापूर्वी जाहीर केलेली नुकसानभरपाई व दूध अनुदान अद्याप शेतकऱ्यांना मिळालेले नसणे, मागील २ वर्षांपासून लाखो शेतकऱ्यांना पीक विम्याची नुकसान भरपाई मिळालेली नसणे, पीक विमा कंपन्यांचा शासकीय यंत्रणेला हाताशी धरून पीक विमा नुकसानीची रक्कम नाकारण्याकडे कल असणे, सोयाबीन पीकाला पीक विम्यातून वगळल्यामुळे लाखो शेतकऱ्यांना फटका बसलेला असणे, कोणत्याही उत्पादनांना हमीभाव मिळत नसल्यामुळे आणि उत्पादनाची शासकीय खरेदी अगदी नगण्य होत असल्यामुळे शेतकरी मेटाकुटीला आला असणे, राज्यातील मत्स्यव्यवसाय पर्सेसीन मच्छीमारीमुळे अडचणीत आला असणे, राज्यातील मत्स्यशेतीवर गेल्या वर्षभरात मत्स्य दुष्काळ व इतर संकटे आल्यानंतरही शासनाकडून मच्छीमारांना कोणतीही मदत मिळालेली नसणे, मत्स्यव्यवसाय विभागाकडून सुरु असलेल्या अनेक योजनांची अंमलबजावणी योग्य पध्दतीने होत नसणे, राज्यशासनाने तातडीने मच्छीमार बांधवांना विशेष पॅकेज देऊन मदत करण्याची निर्माण झालेली आवश्यकता, आंबा, काजू, नारळ, सुपारी, भात यासारख्या कोकण पट्ट्यातील

अर्थव्यवस्थेचा कणा असलेल्या शेती व फळबाग उत्पादनांना लहरी हवामानाचा तसेच शासनाच्या शेतकरी विरोधी पणन नितीचा फटका बसलेला असणे, वारंवार मागणी करूनही शासनाने कोणतीही मदत न करणे, वादळ, गारपिटीने नुकसान झालेल्या फळबागांसाठी हेक्टरी १ लाख आणि अन्य पिकांसाठी हेक्टरी ५० हजाराची केलेली मागणी, सरसकट कर्जमाफी, संपूर्ण वीज बिलाची माफी, दुष्काळातील उपाययोजना युध्दपातळीवर राबविणे, आणि बियाणे व पूर्वमशागतीच्या अदानासाठी एकरी २५ हजाराची केलेली मागणी, दुष्काळ निवारणासाठी करण्यात आलेल्या मागण्या, दुष्काळाची सद्यःस्थिती आणि शासन पातळीवरील युध्द पातळीवर करावयाच्या उपाययोजना विचारात घेऊन करावयाची कार्यवाही."

(ग) (मंगळवार, दिनांक २५ जून, बुधवार, दिनांक २६ जून, गुरुवार, दिनांक २७ जून, शुक्रवार, दिनांक २८ जून, व सोमवार, दिनांक १ जुलै, २०१९ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेल्या म.वि.प. नियम २६० अन्वये प्रस्ताव) —

अॅड. अनिल परब, सर्वश्री विजय ऊर्फ भाई गिरकर, गोपीकिसन बाजोरिया, प्रविण दरेकर, प्रसाद लाड, रविंद्र फाटक, अॅड. निरंजन डावखरे, सर्वश्री गिरीशचंद्र व्यास, नरेंद्र दराडे, प्रा.अनिल सोले, सर्वश्री विप्लव बाजोरिया, विलास पोतनीस, डॉ. मनिषा कायंदे, वि.प.स. यांचा म.वि.प. नियम २६० अन्वये प्रस्ताव —

"मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाच्या कार्यक्षेत्रात राज्य शासनाने पालघर जिल्ह्यातील पालघर व वसई संपूर्ण तालुके आणि रायगड जिल्ह्यातील अलिबाग, पेण, पनवेल व खालापूर संपूर्ण तालुके यांचा समावेश करून प्राधिकरण क्षेत्राचा विस्तार करण्यात येणे, सदर निर्णयामुळे वसई-मिरा-भाईंदर दरम्यान नवीन खाडीपूल, विकास केंद्रे, वसई-विरार क्षेत्रासाठी सुर्या पाणी पुरवठा प्रकल्प, नैना प्रकल्पास चालना, ट्रॉन्स हार्बर, रेल्वे अलिबाग पर्यंत इत्यादि विविध योजना कार्यान्वित होणार असणे, मुंबईतील महत्वाकांक्षी सागरी किनारा रस्त्याचा (कोस्टल रोड) प्रकल्प, मुंबईतील मिठी नदी स्वच्छ करण्याच्या योजनेतर्गत शहरातील सांडपाणी प्रक्रिया करून ते पाणी मिठी नदीत पुन्हा सोडण्याची योजना, केंद्र शासनाच्या स्मार्ट सिटी परियोजनेतर्गत राज्यातील पुणे, ठाणे, नागपूर, औरंगाबाद, सोलापूर, नाशिक, पिंपरी-चिंचवड, कल्याण-डोंबिवली या ८ शहरासाठी राज्य शासनाला फेब्रुवारी

२०१९ अखेर १५६८ कोटी रुपये उपलब्ध करून देण्यात येणे, गृहनिर्माण धोरणास मान्यता देण्यास होत असलेला विलंब, मुंबईतील शिवडी, गोराई, (बोरीवली), माहिम भागातील जैवविविधतेमुळे पानथळीने व्यापलेले क्षेत्र पर्यटन क्षेत्र म्हणून जाहीर करण्याच्या जिल्हाधिकाऱ्यांना दिलेल्या सूचना, तथापि जिल्हाधिकाऱ्यांनी कोणतीच कार्यवाही न केल्यामुळे पानथळ क्षेत्रांवर दिवसेंदिवस वाढत जाणारी अनधिकृत बांधकामे, मुंबई शहर व उपनगरातील विकासक, मोठ-मोठ्या कंपन्या, मॉल्स यांनी महानगरपालिकेचा सुमारे १३३.२५ कोटी रुपयांचा थकवलेला कर, मुंबईतील अपूर्ण असलेले एसआरए प्रकल्प पूर्ण करण्यासाठी उपाययोजना, म्हाडाच्या ५६ वसाहतींचा रखडलेला पुनर्विकास, मुंबईतील मोडकळीस आलेल्या उपकरप्राप्त व बिगर उपकरप्राप्त सुमारे १४०० इमारती, पंतप्रधान अनुदान प्रकल्पाच्या, इमारत व पुनर्रचना मंडळाच्या व झोपडपट्टी पुनर्विकास योजनेतर्गत बांधलेल्या इमारतींची दुरुस्ती, बीपीटी व बीआयटी च्या जागेवरील धोकादायक इमारती, म्हाडाच्या इमारतींमध्ये ३०० पेक्षा जास्त घुसखोर असल्याचे निष्पन्न होणे, राज्यात ६० लक्ष झाडे लावण्याची शासनाची महत्वाकांक्षी योजना, वांद्रे- पूर्व येथील शासकीय अधिकारी-कर्मचारी यांना दिलेल्या निवासस्थानांच्या जागेवर मालकी हक्काने निवासस्थाने बांधून देण्याची मागणी, याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

- (घ) (गुरुवार, दिनांक २७ जून, शुक्रवार, दिनांक २८ जून, व सोमवार, दिनांक १ जुलै, २०१९ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेल्या म.वि.प. नियम २६० अन्वये प्रस्ताव) —
 सर्वश्री अशोक ऊर्फ भाई जगताप, धनंजय मुंडे, शरद रणपिसे, हेमंत टकले, रामहरी रुपनवर, जयंत पाटील, कपिल पाटील, प्रा.जोगेंद्र कवाडे, डॉ.सुधीर तांबे, श्री.सतीश चव्हाण, आर्कि. अनंत गाडगीळ, सर्वश्री किरण पावसकर, सुभाष झांबड, अॅड. हुस्नबानू खलिफे, श्रीमती विद्या चव्हाण, सर्वश्री जनार्दन चांदूरकर, चंद्रकांत रघुवंशी, आनंद ठाकूर, सतेज ऊर्फ बंटी पाटील, अब्दुल्लाखान दुराणी, आनंदराव पाटील, ख्वाजा बेग, विक्रम काळे, रामराव वडकुते, अमरनाथ राजूरकर, प्रकाश गजभिये, हरिसिंग राठोड, अनिकेत तटकरे, मोहनराव कदम, अॅड. राहुल नार्वेकर, सर्वश्री जगन्नाथ शिंदे, अमरीशभाई पटेल, डॉ.वजाहत मिर्झा, वि.प.स. यांचा म.वि.प. नियम २६० अन्वये प्रस्ताव —

"भ्रष्टाचारमुक्त कारभाराचे अभिवचन देऊन सत्तेवर आलेल्या शासनाकडून गेल्या पावणेपाच वर्षात विविध विभागामध्ये उघडकीस आलेल्या घोटाळ्यांची व गैरव्यवहारांची गांभिर्याने दखल घेतली न जाणे, झोपडपट्टी पुर्नविकास योजनेत सुमारे ५०० कोटी रुपयाचा गैरव्यवहार केल्याची बाब उघडकीस येणे, तत्कालीन सामाजिक न्याय विभागाच्या राज्यमंत्र्यांविरुद्ध दारु दुकानाचा परवाना मिळवून देण्याचे प्रलोभन दाखवून १ कोटी ९२ लाख रुपयाची फसवणूक केल्याप्रकरणी मा.न्यायालयाच्या आदेशाने त्यांचेविरुद्ध गुन्हा नोंदविण्यात येणे, उर्जा राज्यमंत्री यांनी यवतमाळ शहरातील सुमारे ११ कोटी रुपये किंमतीचा भूखंड बनावट कागदपत्रे तयार करून त्यावर बँकामधून कोटयवधी रुपये कर्ज घेऊन भ्रष्टाचार केल्याप्रकरणी त्यांचेविरुद्ध गुन्हा दाखल करण्याचे मा.न्यायालयाने दिलेले आदेश, शासनाच्या महिला व बालविकास विभागाकडून भ्रमणध्वनी (मोबाईल) खरेदीमध्ये १०६ कोटी रुपयाचा झालेला भ्रष्टाचार उघडकीस येणे, महिला व बालविकास विभागात पुरक पोषण आहार योजनेचे कंत्राट देताना त्यात ७५० कोटी रुपयाचा करण्यात आलेला गैरव्यवहार, मुंबईतील गोरेगाव येथील आरे वसाहतीत आदिवासींना सोयीसुविधा देण्याच्या नावाखाली व्यायामशाळेचे बांधकाम केल्याचे उघडकीस येणे, एका मंत्र्याच्या मेव्हणे व अन्य नातेवाईक संचालक असलेल्या व्हिक्टोरिया फुड प्रोसेसिंग कंपनीचे थकीत कर्ज प्रकरणी झालेले गंभीर आरोप, जेएसडब्ल्यु इस्पात.लिमिटेड या कंपनीचे ५९२ कोटी रुपयाचे वीज शुल्क माफी देण्याचे प्रकरणात करण्यात आलेला गैरव्यवहार, शिक्षण विभागातील अग्निशमन यंत्र घोटाळ्यातील चौकशी अहवाल गायब झाल्याची धक्कादायक बाब उघडकीस येणे, याच विभागातील राष्ट्रपुरुषांच्या तस्वीरी व अर्ली रिडर बुक खरेदी प्रकरणात केंद्र शासनाने दोषी ठरवून देखील त्यांच्या विरुद्ध शासनाने कोणतीची कारवाई न करणे, सार्वजनिक आरोग्य विभागातील औषधी खरेदीत करण्यात आलेला घोटाळा, आदिवासी विभागाने साहित्य खरेदीत केलेला गैरव्यवहार, पणन विभागातील तूरडाळ, भरडाईत झालेला घोटाळा, पर्यटन महामंडळाने तोरणमाळ येथील जमिन हडप करण्याचे प्रकरण इत्यादी प्रकरणात चौकशी करण्याची घोषणा होऊन देखील अहवाल सादर करण्यात अक्षम्य दिरंगाई झालेली असणे, सोलापूर येथील सार्वजनिक भूखंडावर आरक्षण असतांना

बेकायदेशीर बंगला बांधल्या प्रकरणी चौकशी होऊन चौकशीत गंभीर दोष आढळून आल्यानंतरही दोषीविरुद्ध अद्याप कोणतीही कार्यवाही करण्यात न येणे, कृषी विकास योजनेंतर्गत लोकमंगल मल्टीस्टेट संस्थेने दूध भुकटी अनुदानात भ्रष्टाचार करणे, सारंगखेडा चेतक महोत्सवाचे बेकायदेशीर कंत्राट दिल्याची बाब उघडकीस येणे, असाच भ्रष्टाचार मुंबई मेळा महोत्सवात झालेला असणे, आदिवासी विकास विभागात ३२५ कोटी रुपयाच्या फर्निचर खरेदीमध्ये भ्रष्टाचार झालेला असणे, सामाजिक न्याय विभागात अपंग शाळा हस्तांतरण करताना घोटाळा होणे, राज्याच्या पोलीस दलात भ्रष्टाचार मोठ्या प्रमाणावर वाढला असून मुंबईत एका दिवसात ३ वरिष्ठ पोलीस अधिकारी लाच घेताना पकडले जाणे, ठाणे परिक्षेत्रात सन २०१९ मध्ये पाच महिन्यांच्या कालावधीत लाचलुचपत प्रतिबंधक विभागाने २४ कारवाया केलेल्या असणे, विदर्भातील समन्वयीन कृषी विकास प्रकल्पामध्ये झालेला भ्रष्टाचार, या रक्कमेचा अपहार करणाऱ्या अधिकाऱ्यांना पणन मंत्र्यांनी पाठीशी घातलेले असणे, राज्यकर्तेच गैरव्यवहार करीत असल्यामुळे शासकीय अधिकारी / कर्मचाऱ्यात सुध्दा आर्थिक गैरव्यवहार व भ्रष्टाचार करण्यास मिळत असलेले बळ, आर्थिक गैरव्यवहार व भ्रष्टाचार करणाऱ्याविरुद्ध कारवाई करण्यास शासनास आलेले अपयश, त्यामुळे जनमानसात शासनाविरुद्ध निर्माण झालेला तीव्र असंतोष, निवडणूकीत राज्यातील अनेक ठिकाणी मतदार यादयांमध्ये घोळ झाल्याचे आढळून येणे, मतदार यादीत मतदाराची नावे न येणे, १० वर्षापूर्वी मतदार यादीत नाव नोंदणी केलेल्या मतदारांकडे पुरावा नसल्यामुळे किंवा वयामुळे फोटोत साम्य होत नसल्यामुळे मतदारांना मतदानाचा हक्क बजावता न येणे, राज्यातील झोपडपट्टीत राहणाऱ्या अल्पसंख्यांक व मागासवर्गीय समाजातील मतदारांना मतदान करण्यासाठीच्या पावत्या नसल्यामुळे हा समुदाय मतदानापासून वंचित राहिलेला असणे, त्यामुळे मतदानाची टक्केवारी कमी कमी होणे, आधारकार्ड योग्य पुरावा असल्याचे गृहीत धरून मतदार यादया बनविण्याचे काम करण्याची आवश्यकता, निवडणुकीमध्ये ईव्हीएमद्वारा मतदान पध्दतीबाबत राजकीय पक्ष व जनतेमध्ये संशयाचे वातावरण असून ईव्हीएम मशीनद्वारे झालेलं मतदान व मतमोजणी यामध्ये तफावत असल्याचे उघड झालेले असणे, भविष्यात बॅलेट पेपर पध्दतीने मतदान घेण्यात यावे, अशी अनेक

लोकप्रतिनिधी व जनतेची एकत्रित मागणी असणे, या संबंधी तीव्र भावना असणे, बॅलेट पेपरचा उपयोग कर्नाटक व इतर राज्यात करण्यात येणे, त्याला मोठ्या प्रमाणात प्रतिसाद मिळणे, हीच पध्दत राज्यात सुरु करण्याबाबत व निवडणुक प्रक्रिया सुटसुटीत करुन मतदानाचा टक्का वाढविण्यासाठी राज्य शासनाने केंद्र शासनाकडे शिफारस करण्याची नितांत गरज, या संपूर्ण प्रकरणी शासनाने केलेली वा करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना विचारात घेण्यात यावी."

बारा : म.वि.प. नियम ९७ अन्वये अल्पकालीन चर्चा —

(गुरुवार, दिनांक २७ जून, शुक्रवार, दिनांक २८ जून, व सोमवार, दिनांक १ जुलै, २०१९ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेल्या म.वि.प. नियम ९७ अन्वये अल्पकालीन चर्चा) — (अनुक्रमांक (१) व (२)) -

(१) सर्वश्री रामहरी रुपनवर, अशोक ऊर्फ भाई जगताप, डॉ. सुधीर तांबे, सर्वश्री अमरनाथ राजूरकर, जयंत पाटील, रामराव वडकुते, श्रीकांत देशपांडे, बाळाराम पाटील, विनायक मेटे, वि.प.स. यांची म.वि.प. नियम ९७ अन्वये अल्पकालीन चर्चा — (चर्चा पुढे सुरु) -

"महाराष्ट्रामध्ये मोठ्या संख्येने धनगर समाज असून घटनेमध्ये धनगर समाजाला एस.टी. प्रवर्गाचे आरक्षण दिलेले असणे, परंतु सध्या धनगर समाजास महाराष्ट्रामध्ये एन.टी. प्रवर्गाचे आरक्षण असणे, तर देशामध्ये ओबीसी प्रवर्गाचे आरक्षण दिले जाते आणि प्रत्यक्षात धनगर समाजाला एस.टी.प्रवर्गाचे आरक्षण दिलेले असणे, गेले अनेकवर्षे कायदेशीर व घटनेप्रमाणे दिलेले एस.टी.प्रवर्गाचे आरक्षण मिळावे अशी मागणी धनगर समाज करत असणे, त्यासाठी बारामती येथे सन २०१४ साली मोठे आंदोलन करणे, त्यावेळेस सध्याचे मुख्यमंत्री हे बारामती येथे जाऊन माझे सरकार आल्यास पहिल्याच दिवशी धनगर समाजास एस.टी.चे आरक्षण दिले जाईल, अशी घोषणा करणे, त्यानंतर महाराष्ट्रातील सध्याचे सरकार निवडून आले, परंतु आजतागायत धनगर समाजाचे आरक्षणाबाबत मुख्यमंत्री व शासनाने काहीही केलेले नसणे, त्या समाजाची मोठी व घोर फसवणूक झालेली असणे, सध्या टाटा इन्स्टीट्यूटचा अहवाल आला असून तसेच दुसरी निवडणूकही आलेली असूनही शासन त्याबाबत काहीही बोलण्यास तयार नसणे, शासनाने

दिलेल्या वचनाप्रमाणे धनगर समाजास त्वरीत एस.टी. प्रवर्गाचे आरक्षण देणेबाबत करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना विचारात घेण्यात यावी."

(२) **सर्वश्री धनंजय मुंडे, अनिकेत तटकरे, जयंत पाटील, वि.प.स. यांची म.वि.प. नियम १७ अन्वये अल्पकालीन चर्चा —**

"राज्यातील सर्व ग्रामपंचायती इंटरनेटशिवाय वायफायने जिल्हा/तालुका पातळीवर एकमेकांशी जोडून सर्व कार्यालयातील माहितीची देवाण-घेवाण करण्याचा महत्वाकांक्षी प्रकल्प राज्यात सुरु असणे, या प्रकल्पानुसार महानेटचा सुमारे ५ हजार कोटींचा महत्वाकांक्षी प्रकल्प माहे डिसेंबर, २०१८ पासून राज्यात सुरु असणे, याअंतर्गत पायलट प्रकल्पानुसार २० जिल्ह्यातील २०० पेक्षा जास्त तालुक्यातील ग्रामपंचायती इंटरनेटशिवाय वायफायने जोडणेचे काम सुरु असणे, या प्रकल्पासाठी शासनाने सल्लागार नेमणे, या सल्लागाराची नेमणूक करताना माहिती व तंत्रज्ञान खात्याने ज्या सहा कंपन्यांची नोंदणी केली त्यामध्ये ५ परदेशी व एकच भारतीय कंपनीचा समावेश असणे, त्यात मे.डे-लाईट, मे.अर्नस्ट अॅण्ड यंग, मे.ग्रँड थोरंटोन, मे.पी.डब्ल्यूसी आणि मे.विप्रो या कंपन्यांचे पॅनल बनवून यांना माहिती तंत्रज्ञान खात्याशी निगडीत ई-गव्हर्नन्सची कामे करण्याची मंजूरी देणे, पाच वर्षांच्या कालावधीसाठी म्हणजेच मार्च, २०२३ पर्यंत या कंपन्यांना सेवा पुरविण्याचे काम देण्यात येणे, डे-लाईट कंपनीवर सेबीने ठपका ठेवलेला असतानाही, त्या कंपनीबाबत तक्रार असतानाही त्या कंपनीला सल्लागार म्हणून नेमण्यात येणे, या कंपनीच्या प्रमुख सल्लागाराला महिन्याला ३ लाख ५६ हजार, मुख्य सल्लागाराला ३ लाख ६ हजार इतके वेतन राज्य शासनामार्फत देण्यात येणे, इतरही सल्लागार व सहसल्लागार यांचे वेतन राज्य शासनामार्फत करण्यात येणे, एकंदरीतच राज्यशासन या कंपन्यांवर मेहरनजर करीत असून याअंतर्गत होणाऱ्या गैरव्यवहाराची चौकशी करण्याची आवश्यकता, पाचही परदेशी कंपन्या यापुर्वी अनेक प्रकरणात दोषी आढळून येत असल्याने सेबीची पुढील निर्णय येईपर्यंत राज्य शासनाने त्या कंपन्यांचे कामकाज थांबविण्याची आवश्यकता, या प्रकरणी सखोल चौकशी करून नव्याने कारवाई करण्याची आवश्यकता."

(३) (शुक्रवार, दिनांक २८ जून, २०१९ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेली म.वि.प. नियम ९७ अन्वये अल्पकालीन चर्चा) —

सर्वश्री विनायक मेटे, शरद रणपिसे, दत्तात्रय सावंत, बाळाराम पाटील, वि.प.स. यांची म.वि.प. नियम ९७ अन्वये अल्पकालीन चर्चा —

"शेतमालाला योग्य बाजारभाव मिळत नसणे, यामुळे शेतीवर अवलंबून असणारे शेतकरी, शेतमजूर यांना कुटुंबाची जबाबदारी पार पाडत असताना यामध्ये मुलांचे शिक्षण, लग्न इत्यादीकरिता शेतकरी, शेतमजूर यांना कर्ज घ्यावे लागणे, तसेच नैसर्गिक कारणाने, विभक्त कुटुंब पध्दतीमुळे शेतीचे प्रमाण कमी असणे, वारंवार होणारी निसर्गाची अवकृपा, कर्जाची परतफेड करणे त्यांना शक्य होत नसल्याने अनेक शेतकऱ्यांना आत्महत्या करण्याची आलेली पाळी, शेतकरी, शेतमजूर यांना सन्मानाने जगण्यासाठी शासनाने कर्तृत्व भावनेने त्यांची वय ६० वर्षे पूर्ण झाल्यावर निवृत्तीवेतन म्हणून महिना रुपये ३००० व महिलांना त्यांच्या वयाची ५५ वर्षे पूर्ण झाल्यावर महिना रुपये ३००० निवृत्ती वेतन देण्याची आवश्यकता, याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

तेरा : अर्धा-तास चर्चा — म.वि.प. नियम ९२ अन्वये (बैठकीच्या शेवटी) —

(१) सर्वश्री विक्रम काळे, आनंद ठाकूर, सतिश चव्हाण, वि.प.स.

"राज्यातील खाजगी अनुदानित शाळा वेतनेतर अनुदानापासून वंचित असल्याबाबत" या विषयावरील डॉ.सुधीर तांबे व इतर वि.प.स. यांचा तारांकित प्रश्न क्रमांक ४७७४१ ला दिनांक २० जून, २०१९ रोजी दिलेल्या उत्तरातून उद्भवणाऱ्या बाबींवर चर्चा उपस्थित करतील.

(२) सर्वश्री प्रविण दरेकर, गिरीशचंद्र व्यास, प्रसाद लाड, वि.प.स.

"मौजे देवडे-अधिष्ठीवाडी (ता.संगमेश्वर, जि.रत्नागिरी) येथील जिल्हा परिषद शाळांमधील एकही शिक्षक मुख्यालयी राहत नसल्याबाबत" या विषयावरील श्री.प्रविण दरेकर व इतर वि.प.स. यांचा तारांकित प्रश्न क्रमांक ४८७८६ ला दिनांक २४ जून, २०१९ रोजी दिलेल्या उत्तरातून उद्भवणाऱ्या बाबींवर चर्चा उपस्थित करतील.

चौदा : "निवृत्त होणाऱ्या सदस्यांस निरोप."

"राष्ट्रगीत."

विधान भवन,
मुंबई
दिनांक : १ जुलै, २०१९

जितेंद्र भोळे
सचिव (का.),
महाराष्ट्र विधानपरिषद.